

Contract de servicii de asistență rambursabilă cu privire la sprijinirea procesului de implementare a activităților A2, A3, A5, A6 și A7.2 asociate proiectului „Creșterea eficienței intervențiilor atât la nivelul Ministerului Muncii și Justiției Sociale, cât și a structurilor aflate în coordonarea sa” (P166070)

OUTPUT (REZULTAT) 3

Analiza reglementărilor care afectează sistemele indicatorilor privind incluziunea socială cu scopul de a propune opțiuni de depășire a blocajelor și a asigura că sistemul poate fi implementat corespunzător

13 Martie 2020

Declinarea răspunderii

Acest raport este produsul Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare/ Banca Mondială. Constatările, interpretările și concluziile exprimate în cadrul acestui document nu reflectă neapărat părerile Directorilor Executivi ai Băncii Mondiale sau ale guvernelor pe care aceștia le reprezintă. Banca Mondială nu garantează acuratețea datelor incluse în această lucrare.

Acest raport nu reprezintă neapărat poziția Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Declarație cu privire la drepturile de autor (copyright)

Toate materialele incluse în această publicație sunt protejate prin drepturi de autor. Copierea și/sau transmiterea unor părți ale acestei lucrări, fără permisiune, poate constitui încălcarea legilor în vigoare.

Pentru a obține drepturi de multiplicare sau retipărire a oricărei părți ale acestei lucrări, vă rugăm să trimiteți o solicitare care să cuprindă toate informațiile fie către (i) Ministerul Muncii și Protecției Sociale (Strada Demetru I Dobrescu nr. 2, București, România), fie către (ii) Grupul Băncii Mondiale România (Strada Vasile Lascăr, Nr. 31, Et. 6, Sector 2, București, România).

Acest raport a fost livrat în baza Contractului de Servicii de Asistență Rambursabilă privind sprijinul în implementarea activităților A2, A3, A5, A6 și A7.2 asociate proiectului „Creșterea eficienței intervențiilor atât la nivelul Ministerului Muncii și Justiției Sociale, cât și a structurilor aflate în coordonarea sa”, semnat între Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pe 18 septembrie 2018. Corespunde Output-ului /Rezultatului 3 din cadrul contractului mai sus menționat.

Acknowledgements/ Recunoașterea contribuției autorilor

Raportul este coordonat de către dl Manuel Salazar (Expert Principal Protecție Socială), dl Vlad Grigoraș (Economist Senior Protecție Socială) (Conducătorii echipei de lucru), dl Cosmin Briciu și dna Andra Panait, sub îndrumarea dlui Cem Mete (Manager de practică) și dnei Tatiana Proskuryakova (Manager de țară). Echipa Băncii Mondiale dorește să își exprime recunoștința față de reprezentanții Ministerului Muncii și Protecției Sociale pentru sprijinul constant, în special dnei Elena Dobre, dnei Gabriela Necșuliu, dnei Raluca Cheptănar, dnei Larisa Cazan, dnei Adina Dobrescu, dnei Olivia Rusandu, dnei Gabriela Făiniță, dnei Cristina Grozavu, și dnei Alexandra Nemeș. Mulțumirile noastre se îndreaptă și către ceilalți reprezentanți instituționali consultați pe parcursul atelierelor din 4 octombrie și 25 și 26 noiembrie 2019, și anume dna Emanuela Manea, Anca Grigore, Lucica Munteanu, Veronica Stoicea și dl Florin Dragomir (MMPS-SIAPFFEN), dna Cărbune Daniela (MMPS-DGPBMF), dna Carmen Tănăsescu (MMPS), dna Florea Vergilia și dl Alexandru Mateescu (MMPS-DPSS), dna Liliana Toader, Crina Gârleanu, Simona Oproiu și Mirela Franciug (ANDPDCA), dl Sorin Dumitru (AJPIS Argeș), dna Jeni Felicia Tănasă și Săsăreanu Ana-Maria (ANOFM), dna Ioana Costin, Cezarina Popescu și dl. Nicușor Udrea (DGASPC Giurgiu), dna Ileana Grecu, Raluca Romaniuc, Manuela Iordache și Luminița Ratuzeanu (DGASPC Ialomița), dna Cristina Răileanu (DGASMB), dna Carmen Duca (DGASPC sector 3 București), dna Nicoleta Dănalache (CNPP), dna Lidia Manuela Onofrei (MS), dna Doralina Berteș și dl Bogdan Ghinea (MLPDA), dna Mihaela Lazea (ME), dna Maria Cristina Marin (MEC), dna Alexandra Sindie (MCSI), dna Sasu Luminița Mihaela și (MADR), dl Iulian Stoian (ANR), dna Pârvu Daniela (ANES), dna Raluca Brătianu (CNAS), dna Monica Necula (ANA) și dna Simona Toma (INS). Sprijinul acestora a fost esențial în pregătirea studiului/ analizei, datorită discuțiilor despre cum este implementat mecanismul în teritoriu și rafinării recomandărilor propuse inițial în cadrul atelierelor. De asemenea, mulțumim în mod expres reprezentanților instituționali care au participat la studiu.

Listă acronime

Acronim	Semnificație
ABF	Ancheta Bugetelor de Familie
AEP	Autoritatea Electorală Permanentă
AJOFM	Agencia Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă
AJPIS	Agencia Județeană pentru Plăți și Inspectie Socială
ANA	Agencia Națională Antidrog
ANES	Agencia Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați
ANITP	Agencia Națională Împotriva Traficului de Persoane
ANOFM	Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
ANDPDCA	Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții
ANPIS	Agencia Națională pentru Plăți și Inspectie Socială
ANR	Agencia Națională pentru Romi
AP	Acțiuni Prioritare
BM	Banca Mondială
CJIS	Comisia Județeană de Incluziune Socială
CNIS	Comisia Națională de Incluziune Socială
CNAS	Casa Națională de Asigurări de Sănătate
CNPP	Casa Națională de Pensii Publice
DAS	Direcția de Asistență Socială
DGASPC	Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului
DGASMB	Direcția Generală de Asistență Socială a Municipiului București
DGPBMF	Direcția Generală de Planificare Bugetară și Management Financiar
DPSS	Direcția Politici și Servicii Sociale
DSP	Direcția de Sănătate Publică
ESPROSS	Sistemul european de statistici integrate privind protecția socială
EU/ UE	Uniunea Europeană
EU-LFS/ LFS	Ancheta forței de muncă
EU-SILC	Ancheta UE asupra Veniturilor și Condițiilor de Viață
EVS	Studiul Valorilor Europene
H.G.	Hotărâre de Guvern
ICCV	Institutul de Cercetare a Calității Vieții
INCSMPS	Institutul Național pentru Cercetare Științifică în Domeniul Muncii și Protecției Sociale
INS	Institutul Național de Statistică
M&E	Monitorizare și evaluare

MADR	Ministerul Agriculturii si Dezvoltării Rurale
MAI	Ministerul Afacerilor Interne
MFP	Ministerul Finanțelor Publice
MLPDA	Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației
MCSI	Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale
ME	Ministerul Economiei
MEC	Ministerul Educației și Cercetării
MMPS	Ministerul Muncii și Protecției Sociale
MS	Ministerul Sănătății
MTIC	Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor
N/A	Fără răspuns
NC	Nu este cazul
OECD	Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
OG	Obiectiv General
OS	Obiectiv Specific
OIM	Organizația Internațională a Muncii
OMS	Organizația Mondială a Sănătății
OUG	Ordonanță de Urgență a Guvernului
PNA	Planul Național de Acțiune
PNR	Programul Național de Reformă
PSA	Planul Strategic de Acțiune
RQSA	Romanian Quantitative Studies Association
SCS	Sistemul Conturilor de Sănătate
SES	Ancheta asupra structurii veniturilor salariale
SGG	Secretariatul General al Guvernului
SIAPFFEN	Serviciul Implementare și Administrare Proiecte Finanțate din Fonduri Europene Nerambursabile
SIIR	Sistemul Informatic Integrat al Învățământului din România
SNISRS	Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2015-2020
SPAS	Serviciul Public de Asistență Socială
UIS	Unitatea de Incluziune Socială
WVS	Cercetarea Valorilor Lumii

Cuprins

1. Introducere	9
2. Analiza reglementărilor care afectează sistemele indicatorilor privind incluziunea socială	10
2.1. Cadrul legislativ analizat	10
2.2. Obiectivele analizei și metodologia cercetării	11
3. Principalele componente ale sistemului M&E administrat de MMPS.....	13
3.1. Descrierea succintă a setului central revizuit de indicatori de incluziune socială	13
3.2. Descrierea succintă a sistemului de M&E al SNISRS 2015-2020.....	15
3.3. Descrierea succintă a componentei de monitorizare a programelor implementate de MMPS.....	16
3.4. Principalele provocări în implementarea sistemelor M&E.....	18
4. Mecanismul național de promovare a incluziunii sociale în România	19
4.1. Descrierea mecanismului de promovare a incluziunii sociale	19
4.2. Activitatea Comisiei Naționale de Incluziune Socială (CNIS)	20
4.3. Activitatea Unităților de Incluziune Socială (UIS)	21
Casetă 1. Unitatea de Incluziune Socială din cadrul Direcției Generale de Asistență Medicală și Sănătate Publică.....	23
4.4. Activitatea Comisiilor Județene de Incluziune Socială (CJIS)	24
4.4.1. Aspecte referitoare la componența și modul de organizare al Comisiei Județene de Incluziune Socială	24
4.4.2. Activitățile raportate de Comisiile Județene de Incluziune Socială	26
Casetă 2. Percepții asupra rolului Comisiei Județene de Incluziune Socială	27
4.4.3. Dificultăți întâmpinate în elaborarea, implementarea și monitorizarea planurilor județene de incluziune socială	28
4.5. Interacțiunea dintre componentele mecanismului național de incluziune socială	29
4.6. Sugestii de revizuire a legislației propuse de participanții la studiu.....	30
5. Recomandări de revizuire a legislației	31
6. Referințe	39
7. Anexe	41
Anexa 1. Ghid de interviu pentru Comisiile Județene de Incluziune Socială	41
Anexa 2. Ghid de interviu pentru Comisia Națională de Incluziune Socială și Unitățile de Incluziune Socială	44
Anexa 3. Fișă pentru Comisiile Județene de Incluziune Socială.....	47
Anexa 4. Fișă pentru Unitățile de Incluziune Socială	53

Anexa 5. Scurt istoric al momentelor cheie până la și după constituirea mecanismului de promovare a incluziunii sociale	59
Anexa 6. Modul de organizare al mecanismului de promovare a incluziunii sociale	61
Anexa 7. Principalele atribuții ale entităților din mecanismul de promovare a incluziunii sociale	63
Anexa 8. Componenta Comisiei Județene de Incluziune Socială:.....	64
Anexa 9. Activitățile derulate de CJIS în perioada 2017-2019	65

Listă de tabele

Tabel 1. Dimensiunile/ Sectoarele acoperite de indicatorii cheie de incluziune socială	14
Tabel 2. Principalele instituții responsabile la nivel de indicatori.....	14
Tabel 3. Disponibilitatea indicatorilor pe sectoare.....	15
Tabel 4. Principalele instituții responsabile de furnizarea indicatorilor M&E SNISRS	16
Tabel 5. Disponibilitatea indicatorilor M&E SNISRS după sursele de date.....	16
Tabel 6. Disponibilitatea indicatorilor pe sectoare.....	17
Tabel 7. Principalele instituții responsabile de furnizarea datelor, în funcție de disponibilitatea indicatorilor.....	17
Tabel 8. Activitățile derulate de UIS în perioada 2017-2019 (număr respondenți).....	22
Tabel 9. Activitățile derulate de CJS în perioada 2017-2019 (număr respondenți).....	26
Tabel 10. Numărul mediu de ședințe organizate de CJS în perioada 2017-2019	27

1. Introducere

Acest raport a fost elaborat în cadrul Serviciilor de Asistență Rambursabilă, urmărind să sprijine eforturile Ministerului Muncii și Protecției Sociale în: (i) dezvoltarea unui sistem de monitorizare și evaluare (Sistemul M&E) pentru Strategia Națională de Incluziune Socială și Reducere a Sărăciei (NSSIPR) și indicatorii de incluziune socială ai programelor coordonate de Ministerul Muncii și Protecției Sociale și facilitarea integrării acestora în Sistemul M&E; (ii) evaluarea reglementărilor care afectează sistemul M&E și implementarea acestuia și furnizarea de recomandări pentru îmbunătățirea acestora; (iii) instruirea echipei tehnice și a factorilor de decizie de la nivel ministerial privind M&E, inclusiv analiza și raportarea datelor; și (iv) implementarea eficientă a sistemelor de M&E.

Ca parte din proiect, echipa a elaborat rapoarte care au acoperit metodologia și selecția indicatorilor din cele 3 componente ale M&E, iar raportul de față abordează aspectele legislative.

În raportul de față am descris succint sistemele de M&E, am identificat principalele dificultăți și blocaje cu care practicile de M&E se confruntă ca rezultat al legislației, reglementărilor și instrucțiunilor operaționale existente și am propus opțiuni pentru depășirea acestora. Mai precis, raportul sintetizează rezultatele următoarelor evaluări:

- legislațiile și reglementările existente legate de calcularea și raportarea indicatorilor privind incluziunea socială;
- reglementările existente referitoare la structurile organizaționale, care sunt sau vor fi conectate cu sistemele M&E din domeniul incluziunii sociale și reducerii sărăciei.

Raportul este organizat după cum urmează: capitolul 2 descrie cadrul legislativ analizat și metodologia de cercetare utilizată, următoarele capitole fiind dedicate analizei unor legi specifice. Astfel, capitolul 3 descrie componentele sistemului M&E pilotat în cadrul proiectului de asistență tehnică, capitolul 4 descrie arhitectura instituțională relevantă pentru sistemul M&E, respectiv mecanismul național de promovare a incluziunii sociale, capitolul 5 discută sintetic alte prevederi legislative conexe cu cele analizate în principal, în timp ce capitolul 6 propune o serie de recomandări.

2. Analiza reglementărilor care afectează sistemele indicatorilor privind incluziunea socială

2.1. Cadrul legislativ analizat

Selecția legilor care fac obiectul acestei analize a fost realizată printr-un proces de documentare și prin consultarea MMPS. Principalele legi luate în considerare pentru analiză sunt H.G. nr. 488/2005¹ și H.G. nr. 1217/2006², prima dintre ele deoarece legiferează ceea ce numim „setul central de indicatori cheie de incluziune socială”, iar a doua deoarece definește mecanismul național de promovare a incluziunii sociale și face referire la structurile din mecanism care ar trebui să coordoneze sistemele de M&E în domeniul incluziunii sociale și reducerii sărăciei.

Setul central de indicatori de incluziune socială, prima componentă a sistemului M&E, a fost revizuit prin acest proiect, incluzând și indicatori din sistemul de M&E al SNISRS. Pentru propunerea indicatorilor, s-a ținut cont de schimbările apărute între timp în metodologiile de colectare și de calcul, cât și de cele referitoare la situația socio-economică a României. A doua componentă a sistemului M&E, referitoare la SNISRS 2015-2020, a fost propusă în cadrul acestui proiect, nefiind dezvoltată în cadrul procesului de elaborare a Strategiei și inclusă în Hotărârea 383/2015 pentru aprobarea Strategiei naționale și a Planului strategic de acțiuni. Cea de-a treia componentă a sistemului M&E cuprinde indicatorii de program ai MMPS și se referă la serviciile și beneficiile administrate în mod curent de Minister, fiind monitorizată în baza Regulamentului de Organizare și Funcționare al MMPS (2017), unde sunt definite atribuțiile Compartimentului de Statistică pentru întocmirea Buletinelor Statistice.

De asemenea, complementar, au fost luate în calcul și alte legi. Pe de o parte, calcularea unor indicatori din sistemul de M&E depinde de completarea sau modificarea unor legi. De exemplu, pentru calcularea a 4 indicatori din sistemul de M&E al SNISRS 2015-2020, 3 dintre ei regăsindu-se și în setul central, este necesar să fie adăugată obligativitatea de raportare a informațiilor cu privire la locuințele sociale de către autoritățile publice locale în Legea locuinței nr. 114/1996³. Pe de altă parte, MMPS dorește să propună spre abrogare actele normative care fac referire la mecanismul de prevenire și combaterea marginalizării sociale, precum Legea nr. 116/2002⁴ și H.G. nr. 1149/2002⁵. Dat fiind că legile care reglementează sistemul M&E sunt supuse procesului de revizuire, obiectivul este de a verifica dacă anumite prevederi ale legii prevenirii și combaterii marginalizării referitoare la indicatori nu este important să fie totuși păstrate și dacă nu ar fi oportun să fie preluate în cadrul legislației revizuite privind monitorizarea incluziunii sociale. Alte legi propuse spre revizuire de către MMPS, considerate ca potențial relevante și pentru sistemul M&E, sunt: Legea asistenței sociale nr. 292 din 20 decembrie 2011, Ordonanța nr. 68 din 28 august 2003 privind serviciile sociale și deciziile de ministru privind standardele minime de calitate pentru serviciile sociale.

---

¹ H.G. nr.488/2005 privind aprobarea sistemului național de indicatori de incluziune socială.

² H.G. nr. 1217 din 6 septembrie 2006 privind constituirea mecanismului național pentru promovarea incluziunii sociale în România.

³ Legea locuinței nr.114 din 11 octombrie 1996, cu modificările și completările ulterioare.

⁴ Legea nr. 116 din 15 martie 2002 privind prevenirea și combaterea marginalizării sociale.

⁵ H.G. nr.1149/2002 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 116/2002 privind prevenirea și combaterea marginalizării sociale, cu modificările și completările ulterioare.

2.2. Obiectivele analizei și metodologia cercetării

Obiectivele analizei legislative constau în (i) evaluarea blocajelor și oportunităților legislative pentru implementarea sistemelor de M&E, (ii) evaluarea funcționalității mecanismului național de incluziune socială la nivel central și local, (iii) analiza perspectivelor de utilizare a acestui mecanism ca structură de coordonare a sistemelor M&E și (iv) elaborarea în mod participativ a unor recomandări pentru revizuirea legislației și aranjamentelor instituționale.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv, un studiu cu metode mixte de cercetare a fost realizat, combinând metode de sondaj cu interviuri calitative și cu activitatea de documentare.

Componenta cantitativă a constat în două anchete online cu reprezentanții Unităților de incluziune socială (UIS) la nivel central și respectiv ai Comisiilor județene de incluziune socială (CJIS). Prin anchetele online am urmărit să determinăm dacă aceste structuri sunt active și să măsurăm nivelul de îndeplinire a atribuțiilor specifice lor, conform H.G. nr. 1217/2006. Sondajul online cu reprezentanții Comisiilor Județene de Incluziune Socială a fost distribuit de echipa de experți BM la nivelul tuturor județelor, prioritar către Instituțiile Prefectului, care asigură coordonarea CJIS și, în condițiile non-răspunsului acestora, către Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială, care asigură secretariatul. În final, am primit chestionare completate din partea a 41 de județe (excepție fiind județul Cluj). Sondajul online cu reprezentanții Unităților de Incluziune socială a fost distribuit de reprezentanți MMPS și administrat în colaborare cu echipa de experți BM. Instituțiile care au primit invitația de completare a chestionarului/ fișei online sunt cele precizate în Anexa 3 din H.G. nr. 1217/2006. Am primit răspunsuri la fișă din partea a 14 din 19 entități ale administrației publice centrale menționate în anexa mai sus amintită.

Limitele sondajului online privind activitatea Unităților de Incluziune socială derivă din următoarele circumstanțe: (i) distribuirea chestionarului prin intermediul grupului de lucru interministerial, (ii) chestionarul a fost auto-administrat, cu suport din partea echipei de cercetare doar în măsura în care a fost solicitat, (iii) existenței unor structuri consultative paralele în domeniul incluziunii sociale. Astfel, MMPS a administrat un grup de lucru interministerial, activ ca structură consultativă chiar și în cadrul actualului proiect de asistență tehnică și este foarte probabil că raportarea activității unităților de incluziune socială (cele legiferați prin H.G. nr. 1217/2006) să se refere mai degrabă la acest grup de lucru, fără legături formale cu mecanismul național de incluziune socială.

În ceea ce privește ancheta online cu reprezentanții Comisiilor județene, se observă diferențe între rezultatele raportării activității în cadrul sondajului și în rapoartele de activitate disponibile online, cel mai probabil ca urmare a faptului că unele Instituții ale Prefectului sau AJPIS-uri nu publică raportul de activitate pe website, nu raportează public /la nivel central activitatea comisiei sau au oferit răspunsuri dezirabile la întrebările din anchetă.

În cadrul studiului calitativ, au fost realizate (i) trei interviuri la nivel central, incluzând doi reprezentanți ai Ministerului Muncii și Protecției Sociale (MMPS) și un reprezentant din partea Unității de incluziune socială a Ministerului Sănătății (MS) și (ii) opt interviuri în două județe (Brăila, Călărași) cu reprezentanți ai următoarelor instituții membre ale Comisiilor județene de incluziune socială: Instituția Prefectului, AJPIS (Secretariatul tehnic al comisiei), DAS, DGASPC, AJOFM și DSP (terenul a fost derulat în octombrie 2019). Cele două județe au fost selectate pe baza analizei documentare a rapoartelor de activitate și sugestiilor primite de la reprezentanții MMPS privind județele active în cadrul structurii și în general în domeniul

politicilor de incluziune socială. Subiecții intervievați sunt membri activi în cadrul Comisiilor județene, reprezentanți ai instituțiilor amintite mai sus.

Ghidurile de interviu se regăsesc în Anexele 1 și 2, iar chestionarele în Anexele 3 și 4.

Studiul documentar include mai multe componente:

- Analiza documentelor legislative precizate în secțiunea anterioară;
- Analiza rapoartelor de activitate ale Instituțiilor Prefectului și ale Agențiilor Județene pentru Plăți și Inspecție Socială disponibile online pe website-ul instituțiilor. Această analiză a fost realizată cu suportul MMPS;
- Analiza organigramelor Instituțiilor Prefectului;
- Analiza succintă a Planurilor județene și a Regulamentelor de Organizare și Funcționare a Comisiilor județene selectate pentru cercetarea calitativă.

3. Principalele componente ale sistemului M&E administrat de MMPS

Sprrijinirea Ministerului Muncii și Protecției Sociale privind dezvoltarea unui sistem M&E comprehensiv reprezintă principalul scop al Asistenței Tehnice furnizate. Sistemele M&E sunt esențiale în procesul de planificare strategică, ca instrument de urmărire a progresul în raport cu obiectivele stabilite în strategie și în legile care precizează structura programelor implementate de MMPS și structurile coordonate de acesta.

Cu toate că ministerul colectează, calculează și publică o serie de date privind incluziunea socială, impactul lor este limitat. Setul actual de indicatori privind incluziunea socială (H.G. nr. 488/2005) nu face referire direct la Strategia privind incluziunea socială și reducerea sărăciei, iar unii dintre indicatori nu mai sunt relevanți, având în vedere că nu au fost revizuiți de 15 ani. Indicatorii de program ai MMPS sunt publicați în mai multe locații de pe site-urile web ale MMPS și organizațiilor aflate în coordonare, după o structură prea puțin previzibilă, au uneori un format de raportare dificil de utilizat (pdf/ word), iar anumite dezagregări teritoriale cheie uneori lipsesc sau nu sunt prezentate în mod consistent. De aceea, sistematizarea modului de raportare a acestor indicatori este necesară pentru o mai bună utilizare de către decidenți și alte părți interesate.

Componentele sistemului de M&E adresate de proiect sunt:

- Setul central de indicatori cheie de incluziune socială: un set redus de indicatori înalt relevanți pentru România, selectați dintre indicatorii SNISRS, conceput astfel încât să înlocuiască setul de indicatori adoptat prin HG nr. 488/2005;
- Componenta M&E a Strategiei Naționale privind Incluziunea Socială și Reducerea Sărăciei (SNISRS);
- Componenta de monitorizare a programelor implementate de MMPS.

3.1. Descrierea succintă a setului central revizuit de indicatori de incluziune socială

Pornind de la indicatorii de incluziune socială din H.G. nr. 488/2005 a fost propus un set revizuit de indicatori în cadrul proiectului actual de asistență tehnică. Setul revizuit a fost selectat astfel încât să fie relevant pentru procesul de elaborare a politicilor publice, să fie racordat la sistemul M&E al SNISRS, să reflecte specificul situației socio-economice curente a României, și pentru a fi sincron cu schimbările metodologice la nivel european.

Setul central revizuit de indicatori cheie de incluziune socială include 47 de indicatori, care de fapt sunt 56, dacă iei în calcul sub-indicatorii (de exemplu, rata de sărăcie relativă înainte și rata de sărăcie relativă după transferurile sociale) și unitățile de măsură diferite (de exemplu, unii indicatori sunt măsurați ca număr și pondere, procent în PIB și în cheltuieli publice etc.).

Setul central de indicatori cheie de incluziune socială este comprehensiv și echilibrat pe toate sectoarele SNISRS/ PSA. Majoritatea indicatorilor aparțin mai multor sectoare, excepție făcând indicatorii din sectoarele Sănătate și Participare socială.

Tabel 1. Dimensiunile/ Sectoarele acoperite de indicatorii cheie de incluziune socială

Sector	Multi-dimensionali	Total
Standardul de viață	6	7
Ocuparea forței de muncă	5	14
Beneficii sociale	6	7
Servicii sociale	2	7
Educație	2	6
Sănătate	0	8
Locuire	2	8
Participare socială	0	2
Politici zonale	4	4
Total	11*	63

* Aceiași indicatori sunt prin definiție numărați în mai multe domenii

Majoritatea indicatorilor provin din date de anchetă (37), în timp ce doar 9 indicatori provin din date administrative. Jumătate din indicatorii setului central provin de la INS (24), câțiva de la ministere sau instituțiile subordonate sau coordonate (14) și mai puțin de un sfert dintre aceștia provin de la instituții internaționale (9).

Tabel 2. Principalele instituții responsabile la nivel de indicatori

Instituții	Total
MMPS	5
ANPDPCA	3
MLPDA	4
MS/ CNAS	2
INS	24
Eurostat	2
NIS/ Eurostat (TBD)	4
Alte sisteme internaționale de monitorizare ⁶	3
Total	47

⁶ WVS/ EVS, OECD, UNESCO

3.2. Descrierea succintă a sistemului de M&E al SNISRS 2015-2020

Sistemul M&E privind sărăcia și incluziunea socială aferent SNISRS și PSA⁷ este dezvoltat astfel încât să urmărească progresul și rezultatele strategiei și să informeze următoarea strategie de incluziune. Indicatorii au fost stabiliți astfel încât să surprindă Obiectivele Generale, (O.G.), Obiectivele Specifice (O.S.) și Acțiunile Prioritare (A.P.) din PSA și să îndeplinească criteriile de validitate și relevanță pentru politicile publice viitoare. Sistemul M&E al SNISRS prezintă legături logice clare între resurse, rezultate și consecințe⁸ la nivelul fiecărui O.G. al strategiei.

Sistemul M&E al SNISRS este comprehensiv și include un număr rezonabil de indicatori pe toate cele opt sectoare ale SNISRS/ PSA. În total sunt 250 de indicatori, iar sectoarele cu cei mai mulți indicatori sunt Serviciile Sociale, Educația și Transferurile Sociale.

Tabel 3. Disponibilitatea indicatorilor pe sectoare

Sector	Total
Ocuparea forței de muncă	28 ⁹
Transferuri sociale	41
Servicii sociale	57
Educație	50
Sănătate	19
Locuire	16
Participare socială	17
Politici zonale	22
Total	250

Sistemul de M&E al SNISRS este alimentat cu indicatori ce provin de la INS (68), MMPS/ instituții subordonate (96), alte instituții publice (42) și organizații internaționale (44).

⁷ Planul Strategic de Acțiune (PSA) 2015-2020 (Anexa 2 la Hotărârea Guvernului pentru adoptarea Strategiei și a Planului de Acțiune)

⁸ Sistemul de monitorizare este simplificat, incluzând trei niveluri de indicatori pentru intervențiile prevăzute în Plan: input (resurse), output (rezultate) și outcome (consecințe). Indicatorii de input fac referire la resursele monetare și nemonetare alocate unei intervenții. Indicatorii de output se referă la rezultate directe obținute pe termen scurt în urma alocării resurselor și desfășurării activităților prevăzute. Iar indicatorii de consecință fac referire la schimbările generate de intervenții pe termen mediu și lung. Aceștia derivă din acțiunile specificate în O.G., O.S. și A.P.

Fiecare cadru logic prezintă influența de la un nivel la altul al ciclului de intervenție, adică dinspre resurse spre consecințe. Oricum, legăturile logice nu includ exhaustiv condițiile necesare obținerii consecințelor așteptate. Condițiile selectate sunt specifice O.S. și A.P. selectate din Plan, dar consecințele sunt determinate de mulți alți factori neincluși în Plan.

⁹ Situația prezentată pentru indicatori unici. 2 indicatori de la sectorul Ocuparea forței de muncă sunt, de asemenea, specifici pentru sectorul Educație, dar nu sunt incluși în statisticile pentru sectorul respectiv, pentru a nu produce suprapuneri și a spori artificial numărul total de indicatori.

Tabel 4. Principalele instituții responsabile de furnizarea indicatorilor M&E SNISRS

Instituții	Total
INS	68
MMPS sau alte instituții subordonate sau coordonate ¹⁰	82
Alte instituții publice ¹¹	42
Organizații internaționale ¹²	44
Total	250

Aproape jumătate din indicatorii sistemului M&E al SNISRS provin din date de anchetă, fie coordonate de INS, fie de alte instituții, datorită faptului că aceste surse de date furnizează indicatori cu un nivel ridicat de validitate, acceptați deja la nivel național și internațional, de regulă cu valori comparabile în dinamică.

Tabel 5. Disponibilitatea indicatorilor M&E SNISRS după sursele de date

Surse de date	Total
Anchete INS	74
Alte anchete	39
Date administrative	130
Conturi naționale/ internaționale ¹³	7
Total	250

3.3. Descrierea succintă a componentei de monitorizare a programelor implementate de MMPS

Scopul sistemului de indicatori de monitorizare a programelor implementate de Ministerul Muncii și Protecției Sociale este de a măsura performanța programelor ministerului. Proiectul de asistență tehnică își propune să îmbunătățească modul de raportare a datelor administrative prin structurarea datelor pe domenii, simplificarea tabelor, prezentarea acestora în serii de timp și adăugarea de noi dezagregări, precum și prin unificarea formatelor de prezentare și automatizarea procesului de preluare și publicare a datelor.

¹⁰ ANOFM, ANPIS, ANDPDCA, CNPP, DGASPC

¹¹ MS, MEC, MLPDA, MTIC, MFP, SGG, AEP

¹² BM, OECD, OMS, Eurofond, Eurostat, Comisia Europeană, EVS/ WVS.

¹³ Include date din Sistemul european de conturi (SEC, 2010) și din Conturile economice din agricultură (CEA)/ Economic Accounts for Agriculture (EAA)

Tipurile de date administrative cuprinse în sistem fac referire la: (i) cererea de servicii (precum numărul de persoane cu dizabilități înregistrate la ANDPDCA), (ii) monitorizarea programelor MMPS/ instituțiilor subordonate din perspectiva structurii furnizării serviciilor și a acoperirii (număr de beneficiari, caracteristici ale acestora), (iii) monitorizarea financiară a programelor (cheltuielile cu serviciile și indemnizațiile aflate în responsabilitatea ministerului).

Sistemul a fost gândit astfel încât să acopere principalele domenii coordonate de Ministerului Muncii și Protecției Sociale: ocuparea forței de muncă, pensiile, beneficiile sociale, serviciile sociale, protecția socială a copiilor și protecția persoanelor cu dizabilități. Până la momentul actual, datorită disponibilității surselor primare de date, macheta de prezentare a datelor acoperă doar 4 dintre domenii, și anume: pensiile, beneficiile sociale, serviciile sociale și protecția persoanelor cu dizabilități.

Tabel 6. Disponibilitatea indicatorilor pe sectoare

Sector (fără indicatori contextuali)	Indicatori disponibili (publicați)	Indicatori nepublicați/ necalculați din date deja colectate	Total
Beneficii sociale	77	98	175
Servicii sociale	77	202	279
Pensii	72	68	140
Protecția copilului	86	69	155
Dizabilitate	44	24	68
Ocuparea forței de muncă	188	20	208
Total	544	481	1025

Sistemul indicatorilor de program este acoperit în totalitate de date administrative ce provin de la MMPS/ instituții subordonate (1.019) și de la alte instituții publice (2 de la MEC), iar 4 indicatori provin din date demografice de la INS.

Tabel 7. Principalele instituții responsabile de furnizarea datelor, în funcție de disponibilitatea indicatorilor

Instituții	Indicatori disponibili (publicați)	Indicatori nepublicați/ necalculați din date deja colectate	Total
MMPS	77	202	279
ANPIS	71	98	169
CNPP	72	68	140
ANDPDCA	120	84	204
ANOFM	198	29	227
MEC	2	0	2
Total	544	481	1025

3.4. Principalele provocări în implementarea sistemelor M&E

Din interviurile și consultările cu reprezentanții instituționali reiese că principalele provocări pe care le vor întâmpina în implementarea sistemelor M&E sunt:

- Lipsa personalului calificat. În acest sens ar fi necesar ca echipa tehnică M&E să beneficieze de formare privind modul de calcul și de interpretare al indicatorilor proveniți din alte surse decât cele administrative (MMPS);
- Lipsa unui protocol prin care instituțiile responsabile de producerea indicatorilor altele decât MMPS să ofere suport tehnic și date;
- Finanțarea cercetărilor necesare pentru furnizarea indicatorilor nou propuși, cât și pentru furnizarea celorlalți indicatori de la instituțiile cu care MMPS nu are un protocol de colaborare;
- Lipsa accesului la bazele de date necesare în publicarea valorilor indicatorilor disponibili la cerere și în calcularea valorilor indicatorilor nou propuși din date deja disponibile.

4. Mecanismul național de promovare a incluziunii sociale în România

Acest capitol analizează activitatea mecanismului național de incluziune socială, per ansamblu (secțiunea 4.1), per componentă a mecanismului (secțiunea 4.2. – 4.4.) și în interacțiunea dintre componente (secțiunea 4.5.) și menționează unele sugestii de îmbunătățire obținute de la reprezentanții acestor structuri care au participat la cercetare (secțiunea 4.6.)¹⁴. Scopul capitolului este de a prezenta concluziile cercetării de teren, focalizată în principal pe analiza mecanismului național de incluziune socială, ca structură care ar trebui să administreze, printre alte sarcini, sistemele de indicatori de incluziune socială.

4.1. Descrierea mecanismului de promovare a incluziunii sociale

Mecanismul național de promovare a incluziunii sociale a fost constituit prin Hotărârea de Guvern nr. 1217/2006, înlocuind Comisia anti-sărăcie și promovare a incluziunii sociale (CASPIIS) și Comitetul director pentru Monitorizarea Implementării Angajamentelor asumate prin Memorandumul comun în domeniul incluziunii sociale. Actele legislative de înființare a celor două structuri amintite anterior au fost abrogate prin H.G. nr. 1217/2006. Un scurt istoric al momentelor cheie până la constituirea acestui mecanism se regăsește în Anexa 5.

Mecanismul are structuri specifice înființate la nivel central și județean, după cum este prezentat în Anexa 6. La nivel central au fost constituite o Comisie națională și Unități de incluziune socială în cadrul autorităților publice centrale relevante pentru domeniul incluziunii sociale (specificate în Anexa 3 a H.G. nr. 1217/2006), iar la nivel județean au fost înființate Comisii județene de incluziune socială.

Comisia națională are un rol consultativ, fiind coordonată de MMPS și aducând laolaltă reprezentanți, de la nivelul secretarilor de stat sau al președinților, din cadrul instituțiilor relevante pentru domeniu. De asemenea, avizează diferite documente de planificare și raportare a implementării politicilor în domeniul incluziunii sociale (document de prioritizare în domeniul incluziunii sociale, plan de implementare, raport de implementare) și se asigură de convergența politicilor în domeniu. Unitățile de incluziune socială au atribuții referitoare la monitorizare și raportare, inclusiv față de angajamentele asumate la nivel internațional de România. Comisiile județene de incluziune socială trebuie să asigure planificarea și implementarea politicilor de incluziune în teritoriu. Pentru mai multe detalii cu privire la atribuțiile entităților constituite în cadrul mecanismului vezi Anexa 7.

Având în vedere atribuțiile entităților cuprinse în mecanismul național de promovare a incluziunii sociale și stipulate în H.G. nr. 1217/2006, mecanismul vizează, în special, trei aspecte:

- Planificarea strategică: conform legislației, Comisia Națională de Incluziune Socială ar trebui să contribuie în procesul de planificare strategică prin identificarea priorităților naționale, elaborarea

---

¹⁴ Un capitol distinct este consacrat ulterior recomandărilor făcute de autorii acestui raport, luând în considerare și unele dintre ideile participanților la studiu

planului de acțiuni și avizarea rapoartelor de monitorizare a implementării priorităților; Comisiile județene elaborează, avizează și monitorizează planurile județene din domeniul incluziunii sociale și protecției sociale.

- Coordonarea și monitorizarea implementării măsurilor de incluziune socială prevăzute în planuri, la nivel central și local: UIS trebuie să monitorizeze planurile de implementare a măsurilor de prevenire și combatere a excluziunii sociale, iar la nivel local, CJIS monitorizează realizarea obiectivelor prevăzute în planurile județene și efectuează informări periodice cu privire la situația și evoluția stării sociale a județului;
- Raportarea progresului în domeniul incluziunii sociale este realizată sub coordonarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, iar entitățile din mecanism contribuie punctual în acest proces. În pregătirea Raportului anual național privind incluziunea socială, Unitățile de Incluziune Socială ar trebui să monitorizeze progresul față de ce și-au propus. De asemenea, Unitățile de Incluziune Socială ar trebui să elaboreze documentele ce vor fi utilizate în redactarea Raportului de progres în domeniul incluziunii sociale¹⁵ de către MMPS. În plus, Comisia Națională are atribuția de a aviza Raportul National Strategic privind Protecția Socială și Incluziunea Socială¹⁶.

4.2. Activitatea Comisiei Naționale de Incluziune Socială (CNIS)

Comisia Națională de Incluziune Socială nu este activă în prezent și nu a funcționat în ultimii ani¹⁷. O posibilă explicație pentru încetarea sau lipsa activității CNIS ar putea fi existența Programului Național de Reformă (PNR), cu incluziunea socială ca unul dintre obiective, activitatea consultativă a comisiei devenind în acest fel redundantă. Alt motiv probabil pentru inactivitatea Comisiei naționale, invocat de asemenea de respondenți, îl constituie dificultatea convocării unor reprezentanți instituționali cu funcții decizionale și nu doar de execuție¹⁸ pe probleme de administrare curentă a problematicii incluziunii sociale. Interesul provocat la nivel decizional în cadrul ministerelor, agențiilor și autorităților, în absența unor finanțări specifice pentru CNIS, a fost raportat ca fiind scăzut de câteva persoane intervievate. Rezultatele acestei analize indică faptul că solicitarea MMPS de actualizare a nominalizărilor instituționale, făcută ca urmare a schimbării conducerii politice, nu a reușit.

---

¹⁵ Pe site-ul web al MMPS apar 2 rapoarte de progres, unul în care sunt evaluate rezultatele conform obiectivelor identificate în Memorandumul Comun în Domeniul Incluziunii Sociale, publicat în Iunie 2006, și al doilea, care apare sub sigla Guvernului României și este primul raport privind incluziunea socială ca parte a Programului Național de Reformă, analizând perioada 2006-2007.

¹⁶ Pe website-ul MMPS apar 2 astfel de rapoarte sub sigla Guvernului României: un raport pentru perioada 2006-2008 și altul pentru perioada 2008-2010.

¹⁷ Este dificil de determinat când a încetat să funcționeze. Singura remarcă în mod expres la activitatea CNIS făcută în rapoartele referitoare la incluziunea socială se referă la prima ședință a Comisiei naționale, organizată pe 12 martie 2007. De asemenea, reprezentanți instituționali de la nivel central au confirmat nefuncționarea comisiei de mai mult timp, fără a putea preciza ultimul an în care a fost activă.

¹⁸ După cum pare să indice faptul că reprezentanții MMPS preferă să apeleze pentru consultările pe tematica incluziunii sociale la un grup de lucru interministerial, care include persoane în roluri executive.

În timpul primei sale ședințe, Comisia a discutat despre rolul consultativ cu privire la prioritățile de incluziune socială de la nivel național, dar nu există evidențe privind derularea acestui proces ulterior. Pentru celelalte atribuții¹⁹ conform legii de constituire nu este clar în ce măsură au fost îndeplinite.

Comisia națională nu s-a implicat în elaborarea Strategiei Naționale de Incluziune Socială și Reducere a Sărăciei sau a Planului Strategic de Acțiune pentru perioada 2015-2020, cu toate că avea atribuții în identificarea priorităților de incluziune socială și în stabilirea planului de acțiuni. În textul strategiei nu apare nicio referință la implicarea Comisiei naționale. Pe de altă parte, prioritățile anuale în domeniul incluziunii sociale sunt stabilite în cadrul PNR. De asemenea, rundele de consultare cu privire la setul central de indicatori cheie de incluziune socială și la sistemul de M&E al SNISRS au fost organizate în anul 2019 în cadrul unui grup de lucru interministerial, chiar dacă CNIS avea un rol consultativ. Mai mult decât atât, în Rapoartele Naționale Strategice privind protecția socială și incluziunea socială nu este făcută nicio precizare despre avizarea acestora de către CNIS. Rapoartele anuale de incluziune socială au fost elaborate de Direcția²⁰ din cadrul MMPS care ar fi trebuit să asigure secretariatul tehnic al Comisiei naționale.

Conform perspectivei reprezentanților MMPS de revizuire a H.G. nr. 1217/2006, rolul CNIS ar putea rămâne unul consultativ, Comisia fiind coordonată de MMPS în continuare și având atribuții în stabilirea priorităților și a obiectivelor pentru noua strategie, cât și în coordonarea monitorizării și evaluării strategiei. Este însă necesară o schimbare de substanță pentru a asigura relevanța și funcționarea în viitor a acestei entități.

4.3. Activitatea Unităților de Incluziune Socială (UIS)

Conform anchetei asupra Unităților de Incluziune Socială, doar 3 din 14²¹ reprezentanți instituționali menționează că au unități de incluziune socială în structura organizațională. Aceste entități și-au redefinit atribuțiile și modul de organizare și funcționare conform regulamentelor autorităților publice centrale de care aparțin, ceea ce H.G. nr. 1217/2006 menționează ca opțiune. Cele 3 unități sunt cuprinse în organigrama ANOFM²², a Ministerului Sănătății²³ și a Ministerului Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor.

---

¹⁹ Atribuțiile CNIS în identificarea priorităților de incluziune (pentru etapa de planificare strategică din 2015), stabilirea Planului cu acțiuni în conformitate cu prioritățile identificate și consultarea acesteia pentru avizarea rapoartelor de monitorizare a implementării priorităților, avizarea indicatorilor sectoriali și a Raportului privind Incluziunea socială și Protecția Socială. Detalii cu privire la atribuțiile Comisiei naționale se regăsesc în Anexa 7.

²⁰ H.G. nr. 1217/2005 menționează că secretariatul tehnic este asigurat de Direcția politici, strategii, programe de incluziune socială. Pe parcursul anilor această direcție a fost redenumită și reorganizată de mai multe ori: Direcția Programe Incluziune Socială (2007 – 2009), Direcția Servicii Sociale și Incluziune Socială/ Compartiment indicatori sociali și programe incluziune socială (2010 - 2013), Direcția Servicii Sociale/ Serviciul economie socială, inovare socială și programe cu organisme internaționale (2014), Direcția Politici Servicii Sociale/ Serviciul incluziune socială, inovare socială și programe cu organisme internaționale (2015 – 2018)

²¹ Din cele 19 instituții definite în Anexa 3 a H.G. nr. 1217/2006, care ar fi putut avea în structură o unitate de incluziune socială, doar 14 instituții au răspuns la fișa din anchetă.

²² Unitatea de Incluziune Socială e inclusă în Direcția Analiza Pieței Muncii, Programe de Ocupare Formare și de Profesională a Forței de Muncă (APMPOFPFM)/ Compartimentul Analiza Pieței Muncii și Programe de Ocupare/ Unitatea de incluziune socială.

²³ Unitatea de Incluziune Socială e inclusă în Direcția Generală de Asistență Medicală și Sănătate Publică.

În schimb, restul de 11 reprezentanți instituționali au raportat că există un departament/ o direcție/ un serviciu/ un birou, care a preluat atribuțiile specifice de incluziune socială. Așadar, majoritatea instituțiilor nu se mai regăsesc sub titulatura /forma definită în mecanismul național de promovare a incluziunii sociale (H.G. nr. 1217/2006). În cadrul MMPS a funcționat până în 2013 o unitate de incluziune socială în cadrul Direcției Programe Incluziune Socială, care făcea parte din Direcția Generală de Asistență Socială. Începând cu 2014, Direcția Politici Servicii Sociale a preluat atribuțiile de incluziune socială, până în prezent (ianuarie 2020, înaintea unei restructurări generale a MMPS anunțate).

Chiar dacă doar 3 instituții au susținut că au activ mecanismul de incluziune socială, rezultatele anchetei evidențiază că 12 din 14 instituții au îndeplinit activități specifice unităților de incluziune socială, conform legislației, dar nu prin mecanismul de incluziune socială. Activitățile cel mai adesea raportate, mai ales în 2019, sunt rundele de consultare cu privire la incluziunea socială și actualizarea indicatorilor și sistemul informatic cu date relevante (vezi Tabel 8). De fapt, acestea au fost activități desfășurate în cadrul unui grup de lucru interministerial organizat în cadrul proiectului actual fără nici o legătură formală cu mecanismul național de incluziune socială. Alte activități destul de frecvent precizate, dar derulate tot în afara mecanismului, au fost activități legate de raportare, cum ar fi: monitorizarea implementării planurilor de prevenire și combatere a excluziunii sociale și contribuții la Raportul de incluziune socială.

Tabel 8. Activitățile derulate de UIS în perioada 2017-2019 (număr respondenți)

Activități	2017 N=8	2018 N=8	2019 N=10
Coordonatorul unității a participat la ședințele Comisiei Naționale	1	1	1
Participarea la procesul de consultare inițiat de MMPS cu privire la incluziunea socială	5	7	10
Monitorizarea implementării planurilor de prevenire și combatere a excluziunii sociale	4	4	3
Întocmirea rapoartelor de monitorizare a implementării planurilor de prevenire și combatere a excluziunii sociale	2	3	4
Întocmirea rapoartelor de evaluare a efectelor măsurilor de prevenire și combatere a excluziunii sociale	3	2	2
Actualizarea indicatorilor sectoriali de incluziune socială	3	4	6
Contribuții la elaborarea sistemului informațional cu date relevante pentru domeniul incluziunii sociale	3	2	6
Întocmirea rapoartelor de monitorizare a progresului realizat în raport cu obiectivele și indicatorii stabiliți prin Raportul anual în domeniul incluziunii sociale	3	3	3
Contribuții la Raportul de progres în domeniul incluziunii sociale	4	4	4
Alte activități	0	0	2

O foarte mică proporție dintre instituții (2) au raportat că nu desfășoară activități de incluziune socială, în sensul că nu au nicio unitate/ departament care să facă parte din mecanismul național de incluziune socială. Motivul inactivității se datorează lipsei acestei structuri din instituția proprie, lipsei de presiune

din partea Comisiei naționale pentru a stimula activitatea unităților de incluziune și faptului că activitatea instituției este specializată pe anumite grupuri afectate de excluziune, neavând atribuții privind incluziunea socială în genere²⁴.

Este probabil că aceleași schimbări care au dus la lipsa de activitate a Comisiei naționale, precum schimbarea conducerii politice, restructurările și fluctuația personalului, au afectat și unitățile de incluziune socială din instituțiile de la nivel central, mai ales în lipsa semnalelor dinspre structura coordonatoare (reprezentanții de la nivel central au invocat această explicație în cadrul interviurilor).

În Caseta 1 este prezentat sintetic cazul unei unități de incluziune socială activă, și anume Unitatea de Incluziune Socială din cadrul Direcției Generale de Asistență Medicală și Sănătate Publică, selectată din cele 3 unități declarate active²⁵.

Caseta 1. Unitatea de Incluziune Socială din cadrul Direcției Generale de Asistență Medicală și Sănătate Publică funcționează în baza OUG nr. 18/2017, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2017 și în baza normelor metodologice aprobate prin Hotărârea nr. 324/2019 (publicate în Monitorul Oficial nr. 458 din 7 iunie 2019).

Scopul unității este de a asigura coordonarea la nivel național a activității de asistență medicală comunitară, conform art. 6, alin. (2) din Hotărârea nr. 324/2019, așadar doar o sub-dimensiune a incluziunii sociale în sectorul de sănătate. Unitatea monitorizează măsurile, actualizează indicatorii medico-sociali din aplicația online AMCMSR.gov.ro și reglementează asistența medicală comunitară; coordonează, monitorizează, evaluează, și extinde rețeaua de asistenți medicali comunitari; stabilește direcțiile strategice și obiectivele activității de asistență medicală comunitară; avizează numărul de posturi și finanțează cheltuielile de personal pentru asistenții medicali comunitari, moașe și mediatorii sanitari solicitați de către APL; stabilește formarea unitară și instruirea personalului din rețeaua de asistență medicală comunitară; elaborează tematica și bibliografia de examen

Atribuțiile acestei unități (art.6 din Hotărârea nr. 324/2019) se suprapun parțial cu cele ale mecanismului național (vezi Anexa 7). Unitatea nu contribuie la Raportul anual de Incluziune Socială dar participă la procesul de consultare inițiat de MMPS în domeniul incluziunii sociale prin grupul interministerial. Conform raportului de activitate pentru anul 2019, sarcinile specifice incluziunii sociale au constat în implicarea în dezvoltarea serviciilor comunitare integrate alături de MMPS printr-un proiect POCU¹ și coordonarea asistenței medicale comunitare.

Prin urmare, unitatea este un exemplu de menținere a titlaturii UIS și a unor atribuții din domeniul incluziunii sociale dar de redefinire per ansamblu a atribuțiilor și modului de organizare și funcționare conform regulamentelor MS, ceea ce H.G. nr. 1217/2006 menționează ca opțiune.

---

²⁴ Această poziție face abstracție de caracterul multidimensional al problematicii sociale în genere și de nevoia de coordonare a politicilor în domeniu.

²⁵ Selecția a fost făcută ca urmare a faptului că reprezentanta Ministerului Sănătății a fost activă încă din momentul lansării mecanismului național de incluziune socială, așadar cu o bună memorie instituțională.

4.4. Activitatea Comisiilor Județene de Incluziune Socială (CJIS)

Aceste capitole descrie și comentează modul în care funcționează CJIS, utilizând informațiile culese în cadrul anchetei online și a cercetării calitative, mai ales pentru că activitatea acestora nu a fost documentată la nivel național în ultimii ani, CJIS funcționând fără a comunica atât cu factorii de decizie de la nivel central, cât și între județe. Această secțiune aduce în discuție în primul rând aspecte referitoare la structura CJIS (secțiunea 4.4.1.), apoi la activitățile raportate (secțiunea 4.4.2.), pentru a se concentra ulterior asupra modului în care sunt realizate și implementate planurile județene (secțiunea 4.4.2.), dat fiind că acestea ar trebui să constituie axa centrală a activității CJIS.

4.4.1. Aspecte referitoare la componența și modul de organizare al Comisiei Județene de Incluziune Socială

Conform H.G. nr. 1217/ 2006, conducerea Comisiei județene este asigurată de Instituția Prefectului, iar secretariatul tehnic este asigurat de Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială (AJPIS). Lista extinsă cu posibile instituții membre se regăsește în Anexa 8.

Componența membrilor comisiei se actualizează prin Ordin de Prefect de fiecare dată când este necesar și când apar schimbări de personal în instituții. În cazul unora dintre Comisiile județene în Ordinul de Prefect s-au precizat atât membri titulari, cât și membri supleanți. De asemenea, conform Regulamentului de Organizare și Funcționare²⁶ al fiecărei CJIS, la lucrările Comisiei pot participa ca invitați reprezentanți ai altor instituții²⁷ și autorități publice²⁸ decât cele nominalizate în componență.

Reprezentanții Comisiilor județene participanți la studiu au amintit de câteva limitări cu privire la componență.

- Nu sunt specificate componența Comisiei județene și profilul necesar al reprezentanților instituționali, astfel încât lipsesc adeseori atât reprezentanți instituționali de nivel decizional cât și experți cu atribuții executive care să aibă competențe în domeniul incluziunii sociale.
- Conform prevederii legale CJIS trebuie să includă reprezentanți ai consiliilor locale. În anumite județe, ordinul de constituire al CJIS a fost elaborat conform unui principiu de inclusivitate, un număr ridicat de consilii locale, atât din mediul urban cât din mediul rural, fiind menționate. Această abordare a condus la probleme ulterior, întrunirea cvorumului pentru adoptarea hotărârilor fiind uneori imposibilă ca urmare a absenței reprezentanților consiliilor locale. Pentru a adresa această limită, unele Comisii județene au inclus și un reprezentant al Filialei Județene a Asociației Comunelor din România. Asigurarea funcționării secretariatului tehnic al comisiei. Există județe unde secretariatul tehnic nu a fost înființat la AJPIS, așa cum prevede legislația, sau în care a fost înființat dar intervievații indică o anumită rezistență la ideea menținerii lui în continuare și se dorește mutarea la o altă

---

²⁶ De exemplu, Regulamentul de Organizare și Funcționare al CJIS din județul Teleorman, disponibil online la: <https://tr.prefectura.mai.gov.ro/wp-content/uploads/sites/24/2017/12/REGULAMENT-Comisie-Incluziune-2016.pdf>

²⁷ Reprezentanți ai organizațiilor sindicale, ai patronatelor, precum și personalități recunoscute în domeniu.

²⁸ De exemplu, reprezentanți ai Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară (OCPI) de la nivel județean

instituție. Principala justificare oferită pentru rezistența la îndeplinirea rolului CJIS de asigurare a secretariatului tehnic este nerespectarea prevederii privind finanțarea de la bugetul de stat prin bugetul MMPS a salariului unui angajat cu normă întreagă care să se ocupe de secretariat (art. 15 din H.G. nr. 1217/2006). Reprezentanții AJPIS declară că activitatea este supraîncărcată chiar și fără a lua în considerare atribuțiile suplimentare legate de secretariatul tehnic al CJIS. O altă justificare menționată o constituie faptul că AJPIS nu are responsabilități de coordonare a implementării politicilor sociale la nivel județean, precum DGASPC-urile sau Instituțiile Prefectului²⁹, care ar fi necesare pentru asigurarea în condiții optime a secretariatului tehnic, ci în principal responsabilități de control a conformității cu normele legale.

„Avem capacitatea la ora actuală de a controla. Avem o capacitate foarte redusă, cu 4 inspectori sociali la un județ. Care sunt 3 acuma. [...] [Agenția Națională de Plăți și Inspecție Socială] avea un singur rol, să controleze dacă beneficiile respective sunt acordate corect. Suntem cei care trebuie să monitorizăm, în interval de 3 ani de zile de cel puțin 2 ori, fiecare serviciu ca standarde de calitate și standarde de cost. Ei, acum am ajuns să trebuiască să evaluăm tot.” (membru comisie județeană)

Mai mulți participanți la studiu au adus în discuție opțiunea de a îmbina conducerea și secretariatul tehnic al CJIS într-o singură instituție. Reprezentanții Instituției Prefectului consideră că se disipă răspunderea privind activitatea Comisiei dacă se menține rolul de coordonare separat de cel de asigurare a secretariatului. Reprezentanții AJPIS propun cooptarea în secretariatul tehnic a câte unui membru din cadrul Prefecturii și a DGASPC sau mutarea secretariatului tehnic la Instituția Prefectului, care are mai multă autoritate asupra unităților administrativ teritoriale. Totuși, concentrarea ambelor sarcini la nivelul prefecturii s-ar putea să nu fie optimă, având în vedere că instituția prefectului are competențe limitate în ceea ce privește domeniul incluziunii sociale și elaborarea unor planuri județene. Analiza organigramelor³⁰ Instituțiilor Prefectului arată că singurul departament conectat parțial cu domeniul incluziunii sociale ar fi Compartimentul Conducere/ Monitorizare Servicii Deconcentrate, cu anumite variațiuni în titlu³¹. Atribuțiile compartimentului, conform Regulamentului de Organizare și Funcționare, se referă în special la raportarea activității acestor servicii; organizarea de ședințe; centralizarea informărilor; avizarea bugetului și a situațiilor financiare; asigurarea colaborărilor cu societatea civilă și raportarea îndeplinirii obiectivelor din Strategia de incluziune a cetățenilor români de etnie romă.

---

²⁹ Conform Regulamentelor de Organizare și Funcționare ale instituțiilor, DGASPC-urile asigură aplicarea la nivel județean a politicilor și strategiilor de asistență socială prin funcția de coordonare. Iar Prefectul are rolul de a asigura aplicarea și respectarea legilor, ordonanțelor și hotărârilor Guvernului, conducând serviciile publice deconcentrate, dar fără a coordona activitatea la nivel județean.

³⁰ Analiză efectuată pe organigramele prefecturilor din toate județele, excepție CS unde organigrama nu este încărcată pe website-ul instituției.

³¹ De exemplu, Compartiment Dezvoltare Economică, Conducere Servicii Deconcentrate, Situații de Urgență, Ordine Publică/ Compartiment Dezvoltare Economică și Monitorizarea Serviciilor Deconcentrate/ Compartiment dezvoltare economică, monitorizarea serviciilor deconcentrate și minoritate romă/ Compartiment Servicii Publice Deconcentrate, S.C.U.P. Situații de Urgență, Strategii și Programe Governamentale etc.

4.4.2. Activitățile raportate de Comisiile Județene de Incluziune Socială

Majoritatea Comisiilor județene de incluziune socială au raportat că au fost active în anul 2019, respectiv 32 din 41 de comisii care au răspuns la sondajul online³². Conform cercetării documentare, 21 din 42 de comisii au avut incluse o serie de activități în rapoartele de activitate online ale Instituțiilor Prefectului sau ale AJPIȘ-urilor în anul 2018³³.

Dintre cele 9 CJIS care au răspuns la sondaj că nu au fost active în 2019, 6 Comisii sunt inactive de dinainte de 2017, una din 2017 și alte 2 comisii au fost active și în 2018 dar și-au încetat activitatea. Un motiv pentru inactivitate invocat recurent este considerentul conform căruia problemele de incluziune sunt soluționate altfel decât prin coordonarea intervențiilor de către CJIS (6 din 9 comisii inactive, 5 respondenți menționându-l ca motiv principal). Alte motive ale inactivității invocate constau în supra-încărcarea membrilor comisiei cu sarcini în instituțiile în care își desfășoară activitatea curentă (7 din 9 respondenți) și lipsa de resurse financiare publice pentru derularea activităților comisiei (6 din 9 respondenți).

În ceea ce privește activitățile Comisiilor județene, aproape toate CJIS care au raportat că au fost active organizează întâlniri de lucru (Tabel 9). În general, aceste ședințe cuprind, conform anchetei, activități legate de Planurile județene anuale privind incluziunea socială (de exemplu, elaborarea și aprobarea, implementarea, monitorizarea, raportarea gradului de îndeplinire a măsurilor) și de planul de acțiuni privind serviciile sociale administrate și finanțate din bugetul Consiliului Județean sau de activitatea CJIS (componenta, regulamentul de organizare și funcționare). Conform interviurilor, pe ordinea de zi apar și activități referitoare la analiza nevoilor la nivelul comunităților, informări cu privire la cazurile speță (sesizări, reclamații, petiții și solicitări), instruirea cu privire la legislația în domeniu³⁴ și prezentarea activității celorlalte instituții membre. De exemplu, instituțiile componente au prezentat modul în care sunt sau ar putea fi abordate anumite cazuri, precum: evaluarea persoanelor cu dizabilități, intervențiile referitoare la copiii care săvârșesc fapte penale, dar nu răspund legal, fuga din centrele de plasament etc.

Tabel 9. Activitățile derulate de CJIS în perioada 2017-2019 (număr respondenți)

Activități	2017 N=29	2018 N=29	2019 N=32
Organizarea de ședințe în cadrul Comisiei județene	27	28	31
Elaborarea și aprobarea Planurilor județene anuale privind incluziunea socială	25	24	24
Implementarea planurilor județene anuale	16	15	16
Monitorizarea realizării obiectivelor prevăzute în planurile județene	15	17	17
Întocmirea rapoartelor de monitorizare a realizării obiectivelor prevăzute în planurile județene	13	12	14

³² CJIS Cluj nu a participat la studiu. Conform aceluiași sondaj, 29 CJIS au fost active în 2018 și în 2017.

³³ Analiza a fost realizată de MMPS în anul 2019 și a inclus ultimele rapoarte de activitate ale Instituțiilor Prefectului sau AJPIȘ-urilor disponibile online, adică cele din 2018.

³⁴ Prezentarea actelor normative din aria de activitate a instituțiilor membre ale comisiei, care au legătură cu domeniul incluziunii sociale.

Transmiterea rapoartelor de monitorizare a planurilor județene către Comisia Națională/ MMPS	6	5	7
Elaborarea unor documente de informare cu privire la situația și evoluția stării sociale a județului	7	7	6
<i>Alte activități³⁵ ... din care:</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>
Consultarea și avizarea de către membrii comisiei a Planului de acțiuni privind serviciile sociale administrate și finanțate din bugetul Consiliului Județean	2	5	6
Consultarea și avizarea Strategiilor județene de dezvoltare a serviciilor sociale (anuale/ multi-anuale)	1	4	3
Modificarea/ Aprobarea regulamentului de organizare și funcționare al comisiei	0	1	3
Revizuirea/ Actualizarea componenței Comisiei județene de incluziune socială	1	0	2

În medie, o comisie județeană organizează 2 ședințe per an, cu mici variații între ani (Tabel 10). Peste 19% dintre aceste CJIS active au raportat cel puțin 3 ședințe anuale în 2019. Procentul celor care au raportat cel puțin 3 ședințe anuale este de 32% în 2018 și de 26% în 2017.

Tabel 10. Numărul mediu de ședințe organizate de CJIS în perioada 2017-2019

	2017	2018	2019
Numărul mediu de ședințe	2.1	2.5	1.9

În Caseta 2 sunt prezentate sintetic percepțiile reprezentanților instituționali cu care am discutat despre rolul actual și potențial al Comisiei Județene de Incluziune Socială.

Caseta 2. Percepții asupra rolului Comisiei Județene de Incluziune Socială

Unii intervievați subliniază potențialul Comisiei județene de a facilita colaborarea și abordarea integrată cu privire la problematicile de excluziune socială, pentru că reunesc, cel puțin anual, reprezentanți ai instituțiilor relevante la nivel județean și local pentru incluziunea socială și din domenii diferite (educație, sănătate, ocupare, agricultură, ordine publică etc.).

Un alt rol al Comisiei județene ar putea consta, conform cercetării calitative, în formularea unor propuneri de ajustare a legislației și politicilor la nivel național, atunci când legislația în vigoare nu acoperă toată gama de situații posibile „în teren” (acest rol nu este prevăzut în prezent de legislație).

O parte din membrii intervievați consideră realizările CJIS ca fiind insuficiente pentru a valida necesitatea comisiei, deoarece consideră că aproximativ aceleași rezultate pot fi atinse fără a activa acest mecanism.

³⁵ Tabelul include la această categorie doar activitățile menționate de cel puțin 2 reprezentanți instituționali. Pentru date detaliate vezi Anexa 9.

„Ne facem datoria, respectăm legea. Dacă nu ar fi legea, nu ar fi comisia. Lumea se simte puțin, hai să o facem și p-asta. Nu e o necesitate, că lucrurile astea se făceau și fără să fie comisia.” (membru comisie județeană)

Pe de altă parte, unii intervievați oferă exemple privind utilitatea întâlnirilor în cadrul Comisiei, care au rol de informare și comunicare între membri cu privire la activitățile specifice ale fiecărei instituții.

Întâlnirile în cadrul comisiei pot fi utile, în viziunea persoanelor intervievate, și pentru avizarea documentelor relevante la nivel județean sau local, care necesită girul mai multor instituții. De exemplu, în cadrul unei ședințe a comisiilor au fost avizate Strategiile Județene de Dezvoltare a Serviciilor Sociale³⁶.

4.4.3. Dificultăți întâmpinate în elaborarea, implementarea și monitorizarea planurilor județene de incluziune socială

În această secțiune sunt descrise aspectele care îngreunează sau chiar blochează procesul de elaborare, implementare și monitorizare al Planurilor județene de incluziune socială (activitatea pe care se concentrează cea mai mare parte din activitatea CJIS), așa cum au reieșit acestea din discuțiile cu membrii Comisiei județene.

Un obstacol menționat frecvent la nivelul planificării planurilor județene este dificultatea identificării problemelor sociale la nivel județean, a grupurilor de persoane la risc de a fi excluse social, din cauza lipsei sau deficitului de personal specializat (asistenți sociali cu studii superioare în domeniu, asistenți medicali comunitari, mediatorii sanitari) la nivelul administrației publice locale rurale.

Un alt obstacol pentru procesul de elaborare și implementare a măsurilor de incluziune socială îl constituie implicarea scăzută a autorităților publice locale (primari, consilieri) și a altor instituții relevante în acest proces. Frecvent, autoritățile locale nu conștientizează importanța incluziunii sociale, iar instituțiile județene cu responsabilități în domeniu, precum DGASPC sau Comisia de incluziune, nu au pârghiile necesare pentru a stimula prioritizarea acestui domeniu la nivel local. Conform intervievaților, reprezentanții autorităților locale sunt uneori reticenți față de fondurile nerambursabile/ europene, care au putea sprijini derularea unor proiecte de promovare a incluziunii sociale. Interesul scăzut se explică în mod obișnuit prin lipsa informațiilor cu privire la aceste mecanisme de finanțare sau deoarece nu-și permit să acopere contribuția proprie, să gestioneze blocajele, întârzierile resurselor financiare sau să asigure sustenabilitatea serviciilor înființate prin aceste programe la standardele de calitate solicitate.

Lipsește metodologiile clare și consecvente (cu proceduri consolidate între județe și între instituțiile componente ale CJIS) de elaborare a planurilor județene și de raportare a rezultatelor, atât procesele de planificare, cât și de monitorizare sunt o selecție din activitățile respective derulate la nivelul fiecărei instituții componente. Planurile Comisiilor județene, în județe în care s-a desfășurat cercetarea calitativă (Brăila și Călărași), sunt structurate pe domeniile cheie din SNISRS, și includ obiective sau activități propuse în conformitate cu responsabilitățile instituțiilor reprezentate în comisie, instituția responsabilă și termenul de realizare. În general, la nivelul planurilor analizate, se observă practica includerii unor activități pe care instituțiile componente CJIS le îndeplinesc în mod curent ca urmare a responsabilităților care le revin, precizate de legile care le reglementează activitatea, strategiile și planurile sectoriale și regulamentele de funcționare.

---

³⁶ Unele strategii județene cu privire la serviciile sociale au fost planificate pentru o perioadă de 10 ani, iar alte județe au elaborat strategii pentru o perioadă de implementare de 5 ani.

Acest mod de elaborare a planurilor descris anterior este deficitar și din perspectiva lipsei unei abordări integrate. Un număr redus de acțiuni propuse în planuri au mai multe instituții responsabile pentru implementare, responsabilitatea fiind de regulă atribuită unei instituții pentru toate acțiunile dintr-un sector³⁷.

În plus, ca urmare a modului incremental de planificare, derivat din activitatea curentă mai degrabă decât din diagnoza adecvată a nevoilor și din proiectarea unor intervenții noi, există dificultăți în dezvoltarea și furnizarea de servicii pentru grupurile vulnerabile care în mod tradițional nu au fost acoperite. De exemplu, pentru copiii străzii sau copii care ajung circumstanțial în stradă, persoanele vârstnice din mediul rural și copiii care săvârșesc fapte penale și nu răspund penal, nu există servicii adecvate sau sustenabile. Indicatorii de monitorizare a planurilor sunt cei utilizați pentru raportarea activității curente a fiecărei instituții membre a CJIS, ceea ce duce la lipsa de unitate a raportării rezultatelor. În plus, modul de raportare al rezultatelor este frecvent unul simplist și cu relevanță limitată, cu menționarea îndeplinirii /neîndeplinirii la termen a obiectivelor, fără urmărirea unor indicatori de performanță cuantificabili.

4.5. Interacțiunea dintre componentele mecanismului național de incluziune socială

Comisiile județene sunt, conform datelor de cercetare culese, mai active decât Unitățile de Incluziune socială, dar cu disfuncționalități evidente, discutate anterior. CJIS nu interacționează cu CNIS, UIS sau între județe. În legislație nu este stipulată o interacțiune directă între Comisiile județene și Unitățile de incluziune socială, ci doar interacțiunile dintre Comisia națională și cele două tipuri de entități, comisii județene și unități. Conform interviurilor, Comisia națională nu a solicitat în ultimul timp informații cu privire la stadiul de realizare a priorităților asumate prin planurile județene anuale.

Viziunea asupra funcționării mecanismului național de incluziune socială este cea a unui sistem coerent și convergent, în care evaluarea problemelor și planificarea și monitorizarea măsurilor se face la nivel național și județean în mod transversal pe anumite linii comune. În legislația nu se precizează dacă planurile județene trebuie să preia în mod selectiv anumite obiective fixate la nivel național (în măsura în care unele dintre acestea sunt relevante pe plan local).

---

³⁷ Comisiile județene funcționează ca o rețea de reprezentanți ai instituțiilor relevante pentru domeniul incluziunii sociale în care pot fi identificate, dezbătute și conștientizate probleme sociale și elaborate planuri de intervenție comune. În realitate, conform cercetării calitative, activitatea CJIS se concentrează frecvent pe cazuistică, respectiv discutarea situației anumitor persoane afectate de excluziune socială, în timp ce componentele de diagnoză de ansamblu a excluziunii sociale și de planificare strategică sunt minimizează. Uneori, pentru a înțelege mai bine astfel de cazuri și oportunitățile de intervenție, la ședințele comisiei sunt invitate persoane care pot acorda suport și care nu au fost cooptate în Comisie în etapa înființării ei (de exemplu, un reprezentant de la cadastru pentru a informa și ghida efortul de căutare a unor soluții pentru situațiile persoanelor fără documente). Capacitatea de intervenție integrată este, conform interviurilor, redusă chiar și cu privire la rezolvarea acestor cazuri concrete, responsabilitatea revenind unei singure instituții responsabile sau fiind delegată între instituții care nu au capacitatea de rezolvare pe cont propriu a unor situații de excluziune socială multidimensională.

4.6. Sugestii de revizuire a legislației propuse de participanții la studiu

În această secțiune sunt prezentate unele sugestii ale participanților la studiu privind revizuirea H.G. nr. 1217/2006 și alte acte normative relevante, urmând ca în capitolul 5 să prezentăm în mod sistematic recomandările autorilor. Unele sugestii fac referire în special la corelarea actelor legislative și a structurilor instituționale din domeniul incluziunii sociale, la asigurarea resurselor financiare pentru funcționarea Comisiilor județene, și la definirea mai bună a colaborării în cadrul mecanismului național de incluziune socială, cu accent pe abordarea integrată a modului de lucru.

1. Corelarea legislației și a structurilor create:

- Cadru strategic și legislativ unificat pentru politicile de incluziune cadru și cele pentru anumite grupuri vulnerabile: romi, persoane cu dizabilități, persoane sărace etc. (H.G. nr. 18/2015, Legea nr. 448/2006, Ordinul Nr. 393/630/4236, Legea nr. 116/2002, H.G. nr. 1149/2002, Strategia națională de incluziune socială a cetățenilor români de etnie romă etc.);
- Corelarea indicatorilor de incluziune socială cu indicatorii din sistemele de M&E ale altor strategii;
- Corelarea documentelor programatice, precum Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei, cu mecanismul de incluziune socială și indicatorii de incluziune socială;
- Corelarea acțiunilor care vizează incluziunea socială la nivel național cu cele la nivel județean și local.

2. Asigurarea unei finanțări minimale a funcționării mecanismului de incluziune socială în teritoriu (inclusiv la nivel local):

- Alocarea de resurse financiare pentru derularea activității Comisiei județene, cel puțin plata pentru o poziție cu normă întreagă în cadrul secretariatului tehnic. Resursele materiale pot fi suplimentate în vederea asigurării cheltuielilor pentru birotică, cheltuieli de protocol, acoperirea unor cheltuieli de deplasare a membrilor din teritoriu.

3. Colaborare și intervenție integrată:

- Colaborarea dintre entitățile mecanismului de la nivel național și județean;
- Asigurarea secretariatului CJIS de către aceeași instituție care asigură și coordonarea Comisiei județene;
- Formare cu privire la tema incluziunii sociale pentru membrii CNIS, CJIS și secretariatele tehnice;
- Dezvoltarea unor indicatori de performanță și de rezultat privind acțiunile propuse;
- Definirea unei metodologii și instrumente de lucru integrat

5. Recomandări de revizuire a legislației

Capitolul de față oferă mai multe seturi de recomandări, organizate astfel încât să fie sensibile la contextul strategic actual de tranziție către un ciclu programatic post 2020. Această tranziție oferă o serie de oportunități legate de reconfigurarea ansamblului politicilor publice, în cadrul cărora politicile de promovare a incluziunii sociale ar trebui să dobândească un rol proeminent și să fie administrate în mod integrat între diferitele sectoare (protecție socială, educație, sănătate etc.) și nivele decizionale (central-județean-local). Recomandările se concentrează în special pe revizuirea mecanismului național de promovare a incluziunii sociale (aspectele tehnice ale sistemelor de M&E fac obiectul celorlalte rapoarte elaborate ca parte a proiectului de asistență tehnică), cu unele considerații privind aspectele legislative ale implementării sistemelor de M&E.

1. Rolul mecanismului național de promovare a incluziunii sociale, ca entitate coordonatoare a proceselor privind diagnosticarea problemelor și planificarea politicilor, prioritizarea Strategiei Naționale privind Incluziunea Socială post 2020 și a Planurilor județene de acțiune, ar trebui clar stipulat de legislație.³⁸

1.1. Legislația nou elaborată ar trebui să specifice clar rolul mecanismului național de promovare a incluziunii sociale, și anume de a coordona elaborarea, implementarea și monitorizarea politicilor din zona incluziunii sociale, la nivel național și județean.

1.2. Comisia Națională de Incluziune Socială va rămâne sub coordonarea MMPS.

1.3. Comisia Națională de Incluziune Socială ar trebui să gestioneze procesul de elaborare, implementare și monitorizare a Strategiei Naționale privind Incluziunea Socială 2021-2027.

1.4. Strategiei Naționale privind Incluziunea Socială post 2020 ar trebui să includă dimensiunea de planificare pentru reclădirea instituțională a mecanismului național de promovare a incluziunii sociale.

1.5. Activitatea mecanismului național de promovare a incluziunii sociale ar trebui coordonată cu procese strategice mai ample, ca de exemplu politica de coeziune a Uniunii Europene, implementarea Instrumentelor Structurale/ Programelor Operaționale și cu Programul Național de Reformă.

1.6. Toate procesele sub-sectoriale strategice relevante pentru incluziunea socială ar trebui să se deruleze conform recomandărilor de politici din documentele strategice coordonate de mecanismul național de promovare a incluziunii sociale, în special Strategia privind Incluziunea Socială 2021-2027. Documentele strategice din domenii precum ocuparea forței de muncă, protecția drepturilor copilului, protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități ar trebui să facă referire la Strategia privind incluziunea socială 2021-2027, în timp ce mecanismele pentru gestionarea și implementarea acestor strategii sub-sectoriale trebuie să coopereze în mod organic cu mecanismul național de promovare a incluziunii sociale.

1.7. Activitatea Comisiilor Județene pentru Incluziune Socială ar trebui să se concentreze pe elaborarea Planurilor Județene pentru Incluziune Socială și pe implementarea acestora.

1.8. Planurile de acțiune județene ar trebui să includă obiective relevante ale Strategiei privind Incluziunea Socială 2021-2027, precum și obiective suplimentare, specifice pentru situația de la nivel județean.

---

³⁸ Legea asistenței sociale 292/2011 menționează că „armonizarea politicilor privind diagnosticarea, prevenirea și abordarea situațiilor care generează sărăcia și riscul de excluziune socială se realizează în cadrul mecanismului național de promovare a incluziunii sociale”.

1.9. Planurile județene de incluziune socială ar trebui redactate într-un mod care asigură consecvența cu alte strategii județene și locale.

Justificare

Mecanismul național de promovare a incluziunii sociale, reglementat de HG nr. 1217/2006, nu oferă o sferă de acțiune clară dintr-o perspectivă strategică. În procesul de planificare există un sentiment de fragmentare. CNIS nu a fost implicată în elaborarea SNISRS 2015-2020. În același timp Strategia, deși beneficiază de o bază de date robustă, nu a folosit în mod explicit sistemele de indicatori de incluziune socială gestionate de MMPS, de exemplu setul central de indicatori cheie de incluziune socială³⁹. Raportul de față evidențiază existența proceselor de consultare și decizionale derulate în paralel, fără o coordonare adecvată și o etapizare coerentă a activităților. Cel mai adesea aceste procese paralele apar în urma unor disfuncționalități ale mecanismului actual, ceea ce duce la lansarea altor inițiative mai flexibile/a unui număr mai mic de condiții limitative, însă subminează credibilitatea mecanismului național de promovare a incluziunii sociale, în calitate de cadru instituțional oficial pentru gestionarea politicilor privind incluziunea socială.

Activitatea Comisiilor Județene pentru Incluziune Socială se concentrează deja, într-o oarecare măsură, pe Planurile Județene de Acțiune, însă acestea se leagă diferit și nu sunt coordonate cu SNISRS 2015-2020.

2. Mecanismul național de promovare a incluziunii sociale ar trebui să se folosească mai mult de rezultatele cercetărilor și de mecanismele de M&E pentru a extrage date relevante, ce pot îndruma procesul de decizie privind politicile.⁴⁰

2.1. Secretariatul tehnic al CNIS ar trebui să primească responsabilitatea de a implementa sistemul de M&E, ca de exemplu să colecteze datele disponibile, să colecteze date noi atunci când se consideră fezabil, să arhiveze indicatorii într-o bază de date comună, să construiască baza de date pentru politicile și strategia de incluziune socială, să realizeze, ocazional sau periodic, rapoarte de diagnoză, să solicite/gestioneze anumite evaluări pe aspecte de interes special.

2.2. Secretariatul tehnic ar trebui să conducă evaluarea consecințelor SNISRS (outcome-uri), folosind sistemul de M&E pus la dispoziție prin intermediul acestui proiect. Procesul ar trebui să includă evaluarea generală a consecințelor Strategiei, precum și o serie de evaluări ale unor programe prioritare ale MMPS pentru care s-a stabilit deja cadrul metodologic în Raportul Rezultat 1 al acestui proiect.

2.3. Prezentarea periodică a unor rapoarte de informare cu privire la dinamica indicatorilor ar trebui să devină parte a agendei anuale a CNIS.

2.4. Secretariatul tehnic al CJIS-urilor ar trebui sprijinite pentru a dezvolta sisteme de M&E pentru măsurarea excluziunii sociale la nivel de județ, pentru urmărirea planurilor județene de acțiune și pentru monitorizarea programelor elaborate de DGASPS și de AJPIS⁴¹.

---

³⁹ A se vedea Recomandarea 2

⁴⁰ Conform Legii asistenței sociale 292/2011 ar trebui să funcționeze un Observator Social. „Observatorul face parte din mecanismul național de implementare a procesului de incluziune socială și cooperează cu autoritățile publice centrale și locale, cu toate formele de organizare ale societății civile participante la acest mecanism și cu institutele de cercetare și universități.” Însă, în momentul de față, Observatorul nu funcționează. Aici propunem o abordare integrată, în care funcția de asistență pe politici și cea de M&E sunt aduse laolaltă.

⁴¹ Mai multe componente de M&E ale sistemului de M&E, ca cele descrise în textul principal, ar putea fi elaborate, urmând o abordare metodologică similară celei folosite la nivel național.

2.5. Sistemul de M&E creat la nivel județean ar putea să preia indicatorii stabiliți la nivel național care sunt relevanți pentru analize teritoriale comparative, în timp ce se poate solicita suport suplimentar pentru a stabili sursele suplimentare de date și indicatorii disponibili la nivel județean și de localitate.

Justificare

Proiectul de asistență tehnică a lansat procesul de reconfigurare a cadrului de monitorizare și evaluare la nivel național. La nivel național există posibilitatea de a continua cu toate componentele sistemului de M&E: (i) Strategia Națională privind Incluziunea Socială 2021-2027 trebuie elaborată în scurt timp, împreună cu o componentă de M&E care ar putea să urmărească sistemul SNISRS; (ii) ar fi necesară o creștere a numărului de programe administrate de MMPS, care să fie monitorizate prin indicatorii de program de incluziune socială; și (iii) lansarea unor evaluări speciale propuse în cadrul proiectului de asistență tehnică ar fi extrem de benefică. Procesul de îmbunătățire a sistemelor de M&E folosite de mecanismul național de promovare a incluziunii sociale ar trebui să continue la nivel județean, folosind chiar instrumentele implementate la nivel național prin acest proiect de asistență tehnică, ca de exemplu metodologiile pentru selectarea indicatorilor și o selecție a setului de indicatori de la nivel național, fiind necesară o muncă suplimentară pentru a include anumiți indicatori de la nivel de județ sau localitate.

3. Prevederile legislative privind mecanismul național de promovare a incluziunii sociale și implementarea sistemului de M&E gestionat de MMPS ar trebui integrate într-o singură lege.

3.1. Legislația privind mecanismul național de promovare a incluziunii sociale ar trebui să cuprindă o secțiune despre sistemul de M&E.

3.2. Această secțiune ar trebui să menționeze că Secretariatul Tehnic al Comisiei Naționale este responsabil de implementarea componentelor sistemului de M&E cu indicatori de incluziune socială: setul central de indicatori cheie de incluziune socială, sistemul de M&E al strategiilor privind incluziunea socială și sistemul de indicatori ai programelor implementate de MMPS.

3.3. Lista indicatorilor din setul central de indicatori cheie de incluziune socială ar trebui transmisă ca anexă la legislația revizuită privind mecanismul național de promovare a incluziunii sociale.

3.4. Atribuțiile legate de componentele de monitorizare din Strategia privind incluziunea socială și programele MMPS ar trebui menționate doar ca parte a planului de lucru al secretariatului tehnic.⁴²

Justificare

Alinierea legislației privind organizarea instituțională care gestionează politicile de incluziune socială și sistemele de M&E cu legislația care menționează conținutul tehnic al sistemelor de M&E ar trebui să prevină separarea acestor procese în viitor. Acest lucru ar trebui să sprijine eficientizarea politicilor de incluziune socială, inclusiv a componentei privind procesele de M&E. Alinierea poate fi făcută eficient prin emiterea unui singur act normativ.

4. Structura Comisiei Naționale de Incluziune Socială ar trebui să derive din structura responsabilităților încredințate prin planul operațional de acțiune din Strategia privind Incluziunea Socială 2021-2027, și să fie flexibilă în ceea ce privește reprezentanții ministerelor de resort, ai agențiilor și autorităților.

⁴² Lista indicatorilor se va îmbunătăți într-un ritm foarte dinamic, având în vedere că se va pregăti o nouă strategie privind incluziunea socială, și există încă loc pentru a extinde numărul programelor monitorizate de programul de monitorizare al MMPS. Prin urmare, ar fi dificil de menționat indicatorii în legislație.

4.1. Ideal, structura CNIS ar trebui să derive din responsabilitățile instituționale atribuite prin planul operațional al Strategiei privind incluziunea socială 2021-2027 și ar trebui actualizată cu ajustările aduse planului de implementare.

4.2. CNIS ar putea să aibă o dublă componentă, la nivel de decizie (secretari de stat/directori generali/președinți de autorități și agenții) și la nivel tehnic⁴³, prezența decidenților fiind solicitată doar în anumite momente cheie ale procesului de decizie, de exemplu pentru aprobarea strategiei naționale.

4.3. Întâlnirile periodice ale CNIS ar trebui organizate și gestionate de Secretariatul Tehnic al CNIS.

Justificare

Legea nr. 1217/2006 prevede că CNIS are o dublă structură: de decizie (este condusă de ministrul MMPS și alcătuită din secretari de stat sau președinți ai instituțiilor membre ale CNIS) și de execuție (secretariat în MMPS și unități de incluziune socială în instituțiile membre). Deși se menționează că „coordonatorul unității de incluziune socială participă la activitățile Comisiei Naționale de incluziune socială”, rolul acestei persoane cu expertiză tehnică nu este însă unul clar, în timp ce activitatea Comisiei pare condiționată de participarea decidenților. În practică: (i) participarea decidenților nu a putut fi garantată periodic după faza inițială de funcționare a mecanismului de promovare a incluziunii sociale; (ii) coordonatorul unității de incluziune socială, i.e. un expert al instituțiilor vizate, nu a primit mandat pentru a reprezenta instituția la întâlniri. Structura poate fi flexibilizată mai mult și ar trebui să le permită experților din ministerele de resort, agenții și autorități să își reprezinte instituțiile la întâlnirile unde nu sunt necesare decizii majore de politici.

5. Secretariatului Tehnic al CNIS ar trebui să îi fie delegate funcții de management al M&E și de consultanță în planificarea strategică

5.1. Secretariatul tehnic din CNIS ar trebui să fie asigurat de o unitate din MMPS și ar trebui să aibă alocate funcții de consultanță în planificarea strategică și de management al M&E.

5.2. Unitatea ar trebui poziționată deasupra departamentelor și compartimentelor cu rol de coordonare a programelor MMPS (servicii, beneficii, programe de interes național).

5.3. Unitatea ar trebui coordonată, la nivel de politică, de un funcționar de rang înalt, ca Ministrul sau Secretarul de Stat.

5.4. La nivel tehnic unitatea ar trebui condusă de un consilier de politici.

5.5. Unitatea ar trebui să includă experți în strategie (sociologi, experți în științe politice, experți în economie), experți în monitorizare și evaluare și experți în statistică.

5.6. Unitatea ar trebui să adune și să proceseze cercetările și date M&E rezultate pentru toate sectoarele de incluziune socială și din toate sursele de date gestionate de MMPS și structurile din coordonarea acestuia, și să pregătească rapoarte cu scopul de a îndruma procesele de elaborare a politicilor.

---

⁴³ Obiectivul de a avea Unități de incluziune socială în toate instituțiile reprezentate în CNIS pare foarte ambițios și greu de impus de către MMPS ministerelor de resort, agențiilor și autorităților naționale. Pentru a asigura cu adevărat funcționarea acestor Unități de incluziune socială, mecanismul de coordonare ar trebui asigurat de către autoritățile de la nivel înalt, ca prim-ministrul, și ar trebui să existe finanțare disponibilă pentru resurse umane cu expertiză la nivelul tuturor membrilor CNIS. Dacă nu se acordă acest suport, recomandăm ca legislația să nu prevadă cerința privind Unitățile de incluziune socială, ci doar numirea unor decidenți și experți în cadrul fiecărui membru al CNIS.

5.7. Unitatea ar trebui să ofere suport tehnic pentru fundamentarea strategiilor și a actelor normative din domeniul incluziunii sociale.

5.8. Unitatea ar trebui să gestioneze studiile sub-contractate terților pentru a sprijini activitățile MMPS.

5.9. Unitatea ar trebui să sprijine elaborarea unor strategii sub-sectoriale gestionate de autoritățile aflate sub coordonarea MMPS, pentru a asigura coerența politicilor din domeniul incluziunii sociale.

Justificare

În momentul de față activitățile Secretariatului Tehnic sunt îndeplinite de experți care se ocupă și de diverse activități asociate managementului serviciilor sociale. Secretariatul Tehnic ar trebui să fie catalizatorul activităților Comisiei Naționale de Incluziune Socială. Pentru a-și îndeplini în mod eficient acest rol, secretariatul tehnic ar putea fi asigurat eficient de o unitate care se concentrează pe planificare strategică și managementul sistemului de M&E a incluziunii sociale, după cum se descrie mai sus.

6. Rolul strategic al Comisiilor Județene de Incluziune Socială ar trebui sporit.

6.1. Activitatea CJIS ar trebui să se concentreze pe elaborarea Planurilor Județene de Incluziune Socială, pe implementarea și pe monitorizarea acestora.

6.2. Redactarea planurilor și prezentarea ultimelor informații legate de implementare ar trebui să se facă, în primul rând, prin reuniuni față în față (nu prin circularea unor fișe care colectează obiective derivate din activitatea instituțiilor care fac parte din Comisiile județene).

6.3. Capacitatea de planificare strategică a Secretariatelor Tehnice ale CJIS-urilor ar trebui consolidată prin sesiuni de instruire, precum și prin suport periodic asigurat de Secretariatul Tehnic al CNIS (de exemplu, participarea ocazională a unui membru al Secretariatului Tehnic/unității de M&E la întâlnirile dedicate elaborării planurilor județene și a altor sarcini majore).

6.4. Conturarea unor intervenții integrate la nivel județean pentru a rezolva cazurile individuale de persoane aflate în situații de excluziune socială ar trebui să completeze, nu să înlocuiască, activitățile legate de exercitarea rolului strategic.

6.5. Prefecturile ar trebui să administreze și în continuare CJIS și ar trebui să fie numit un expert operațional care să fie în legătură permanentă cu Secretariatul Tehnic.

Justificare

În momentul de față unora din Planurile Județene de Incluziune Socială le lipsește dimensiunea inovatoare care ar duce la sporirea incluziunii sociale, stabilindu-și ca obiective consecințe de rutină ale activităților derulate de instituțiile reprezentate în CJIS. Activitatea unora din comisiile județene pare să se concentreze parțial pe rezolvarea unor cazuri individuale de excluziune multidimensională, reuniunile fiind folosite ca o oportunitate de a comunica opțiunile de care dispune fiecare instituție pentru a rezolva aceste cazuri. Însă această activitate de rezolvare a unor cazuri punctuale ar trebui să fie complementară îndatoririlor principale, și anume elaborarea, implementarea și monitorizarea Planurilor Județene de Incluziune Socială.

7. Activitatea Secretariatelor Tehnice ale CJIS ar trebui să fie una permanentă, obiectiv care se poate realiza prin una din cele două opțiuni de mai jos.

7.1 (varianta optimă): cel puțin o poziție de expert, care lucrează exclusiv pentru Secretariatul Tehnic, ar trebui finanțată din bugetul de stat, după cum se prevede în HG nr. 1217/2006. Postul poate fi asigurat în cadrul AJPIS⁴⁴.

7.1.bis (varianta alternativă): funcțiile de Secretariat Tehnic pot fi asigurate, prin rotație, de instituțiile care au cel mai important rol în politicile de incluziune socială (Instituția Prefectului, DGASPC, AJPIS). Acest aranjament ar încuraja cooperarea între principalii actori, însă ar fi mai puțin eficient în ceea ce privește stimularea nivelului de activitate din secretariatele tehnice.

7.2. Secretariatul Tehnic al Comisiei județene trebuie să fie unul continuu, la fel ca gestionarea sistemelor de date, în general, și monitorizarea implementării Planurilor Județene de Incluziune Socială.

Justificare

Actuala configurare s-a dovedit a fi ineficientă. Finanțarea unui expert care să lucreze permanent pentru Secretariatul Tehnic nu a fost asigurată. În acest context, activitatea Secretariatului este sub nivelul optim, fiind reprezentată de eforturi suplimentare sporadice ale personalului din AJPIS. Din cauza volumului mare de muncă cu care se confruntă personalul din AJPIS, acest expert este activat doar în anumite condiții, ca de exemplu reuniunile CJIS sau redactarea unor rapoarte, și, din această cauză, activitatea nu are un caracter permanent și sustenabil. În acest sens, soluția optimă ar fi reprezentată de păstrarea prevederii legale de finanțare a unei poziții pentru fiecare județ în varianta revizuită a legii, finanțată din bugetul MMPS, și asigurarea finanțării necesare pentru implementarea acesteia. Dacă nu există sprijin decizional pentru această abordare, o altă soluție ar putea include atribuirea responsabilității de secretariat tehnic prin rotație, de exemplu, anual.

8. Ar trebui asigurate coordonarea și schimbul de expertiză între Secretariatul Tehnic al CNIS și CJIS-uri, precum și la nivelul CJIS-urilor

8.1. Cu sprijinul Secretariatului Tehnic al CNIS ar trebui elaborate modele cadru și seturi de instrumente pentru activitatea de la nivel județean, ca de exemplu modele cadru pentru planurile de incluziune socială, și seturi de instrumente despre cum se elaborează sistemele de M&E, adaptate nevoilor de la nivel județean (de exemplu, o metodologie de elaborare a unor planuri pe baza datelor, cu obiective clare și fezabile, o metodologie despre cum se elaborează un sistem al indicatorilor de incluziune socială la nivel județean etc.)

8.2. Secretariatul Tehnic al CNIS ar trebui să colecteze informații sistematice despre planurile județene de incluziune socială, planurile de implementare județene și despre orice alte documente programatice de la nivel județean (și s-ar putea publica rapoarte sintetice privind situația din județe).

8.3. Pe viitor ar trebui inițiate procese de elaborare a politicilor pornind de jos în sus, preluând obiectivele județene în politicile naționale, pe baza unor documente programatice și a unor ședințe consultative periodice.

8.4. Secretariatul Tehnic al CNIS ar trebui să aibă obligația de a organiza întâlniri periodice (e.g. anuale) cu participarea Secretariatelor Tehnice din CJIS-uri, la care să se prezinte activitatea CJIS, să se facă un schimb de experiență și o instruire.

---

⁴⁴ În cazul în care se alege scenariul optim dintre scenariile prezentate ca parte a Recomandării 7 și se creează și se finanțează special o poziție în cadrul AJPIS, care asigură secretariatul Comisiei Județene de Incluziune Socială, fișa postului pentru respectiva poziție ar trebui să includă activitate de teren în localitățile din fiecare județ, pentru a promova activitatea Comisiei și pe cea a Secretariatului Tehnic, cu scopul de a crește implicarea autorităților locale.

8.5. Toate aceste procese vor fi posibile doar dacă există o linie de finanțare care asigură fonduri minime pentru activitățile Secretariatului Tehnic, care includ cheltuielile asociate unor activități de instruire sau întâlniri periodice și cele asociate funcționării curente (materiale de birotică, cheltuieli de deplasare).

Justificare

Una din constatările exercițiului de evaluare este aceea că CJIS-urile nu beneficiază de nicio coordonare metodologică cu privire la principalele activități pe care ar trebui să le desfășoare, ca de exemplu planificarea strategică sau monitorizarea, bazându-se doar pe specificațiile minime din legislație. Prin urmare aceste activități nu se derulează deloc uniform de la un județ la altul, și uneori nici măcar în interiorul aceluiași CJIS. În plus, diferite componente ale activității CJIS, ca diagnoza sau planificarea, sunt implementate fără vreo metodologie clară care să ghideze aceste activități, și de multe ori se bazează pe cunoștințe tehnice limitate. Eforturile de dezvoltare a capacității ar trebui să se îndrepte, în principal, către Secretariatele Tehnice, care ulterior ar trebui să sprijine implementarea activităților CJIS în mod structurat, cu o etapizare clară a activităților și urmând proceduri standard.

Reprezentanții CJIS-urilor au afirmat că simt că la nivel de județ ei nu cunosc activitatea de la nivel național sau de la nivelul altor județe.

9. APL-urile ar trebui sprijinite pentru a avea o colaborare mai eficientă cu CJIS-urile prin intermediul muncii de pe teren a experților din secretariatul tehnic al CJIS, instruirea APL-urilor și diseminarea bunelor practici la nivelul autorităților locale

9.1. Planificarea instruirii pentru toate nivelurile din mecanismul național de promovare a incluziunii sociale ar trebui să includă module de instruire pentru autorități locale, vizând acele localități cu un nivel mai mare de excluziune socială și pe cele identificate de CJIS ca necesitând cel mai mult acest sprijin pentru a facilita colaborarea.

9.2. În funcție de profilul nevoilor, cursurile de formare ar putea acoperi teme generale/de bază în legătură cu care reprezentanții CJIS raportează că autoritățile locale nu au deloc expertiză, cum ar fi politicile de protecție socială și incluziune socială și rolul acestora, sau module mai specializate.

9.3. Primarii, asistenții sociali sau alți reprezentanți ai autorităților locale raportați ca fiind cei mai activi în zona incluziunii sociale ar trebui să participe la reuniunile CJIS pentru a-și prezenta activitatea, împreună cu reprezentanți ai autorităților locale mai puțin active.

9.4. Legea ar trebui să stipuleze clar că pentru a avea cvorum în ceea ce privește anumite decizii ale CJIS nu este necesară prezența tuturor reprezentanților autorităților locale incluse în CJIS⁴⁵.

Justificare

Conform rezultatelor cercetării, unele CJIS-uri au dificultăți în a mobiliza autoritățile locale și în a lucra consecvent cu acele autorități deschise colaborării; iar aceste provocări variază de la dificultatea de a asigura participarea la reuniunile CJIS, la lipsa competențelor privind subiectul incluziunii sociale, mai ales în cazul reprezentanților autorităților din mediul rural.

10. Mecanismul național de promovare a incluziunii sociale ar trebui corelat cu fluxurile de finanțare disponibile în domeniul incluziunii sociale și protecției sociale

⁴⁵ Legislația ar putea să specifice că pot fi invitați și reprezentanți ai unor grupuri de localități/primării, așa cum fac deja unele CJIS acoperite de cercetare.

10.1. Mecanismul național de promovare a incluziunii sociale ar trebui să fie activ, pe viitor, în pregătirea, lansarea și implementarea programelor care oferă suport financiar pentru proiectele și serviciile de incluziune socială, precum Programele de interes național.

10.2. Unele revizuirii ale programelor deja derulate de MMPS, care rezultă în urma unor propuneri de evaluări ale acestor programe, ar putea avea în vedere varianta de a include Comisia Națională/Județeană de Incluziune Socială ca actor instituțional pentru administrarea și implementarea acestor programe.

10.3. CJIS ar trebui activate ca mecanisme inter-instituționale pentru atragerea de finanțare pentru proiectele de incluziune socială care implementează obiectivele stabilite în Planurile Județene de Acțiune. Noile obiective de politică (și nu cele care derivă din actuala activitate) trebuie urmărite cu consecvență, cartografiind potențialele surse de finanțare din domeniul incluziunii sociale și pregătind cereri pentru atragerea de astfel de fonduri.

10.4. Instruirile județene organizate pentru Secretariatele Tehnice ale CJIS ar trebui să includă informații despre finanțarea disponibilă, despre „cum să aplici” și îndrumare pentru implementarea eficientă a proiectelor în cadrul anumitor tipuri de finanțare (fonduri europene, Programul Național de Dezvoltare, alte tipuri de finanțare).

Justificare

În urma cercetării a reieșit faptul că unele persoane implicate în activitatea mecanismului național consideră că această activitate este lipsită de importanță și scop. Prin atribuirea de responsabilități privind finanțarea programelor de incluziune socială către CNIS/ CJIS, această problemă ar trebui să se rezolve.

Este important ca în Planurile Județene să se stabilească obiective inovative, care odată atinse vor duce la o creștere a nivelului de incluziune socială în respectivul județ. Însă, de obicei, pentru stabilirea unor astfel de obiective „noi” sunt necesare și surse de finanțare. Din interviuri a reieșit că din cauza lipsei de fonduri pentru implementarea unor obiective inovative, CJIS selectează obiectivele incluse în Planurile Județene din rândul activităților implementate curent ca parte a atribuțiilor pe care le au instituțiile reprezentate în CJIS.

Alternativele pentru revizuirea mecanismului național de incluziune pot fi diferite:

În funcție de nivelul angajamentului politic și de amploarea modificărilor:

1. Scenariul cu modificări reziduale, în care se păstrează doar elementele pozitive ale actualei configurații instituționale și ajustări contextuale (cea mai mare parte a recomandărilor 3, 5, 7 și 8).
2. Scenariul maxim, cu restructurarea mecanismului de incluziune pentru a deveni funcțional și conectarea acestuia cu mecanismul de finanțare (toate recomandările, cu conținutul lor integral).

În funcție de perioada implementării:

1. Momentul optim, împreună cu procesul de redactare sau cu finalizarea Strategiei privind incluziunea socială 2021-2027.
2. Anticipând Strategia privind incluziunea socială 2021-2027.

6. Referințe

- Consiliul Județean Călărași (2019) Anexa 3 la Hotărârea nr. 137 din 30.07.2019: Regulament de organizare și funcționare al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Călărași. Disponibilă la adresa: <https://www.dgaspc-cl.ro/despre-noi/rof>
- Consiliul Județean Vaslui (2017) Hotărâre nr. 120/ 2017 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Vaslui. Disponibilă la adresa: http://www.dgaspc-vs.ro/images/ROF_DGASPC_VS.pdf
- Guvernul României (2002) Hotărâre nr. 1149 din 17 octombrie 2002 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 116/2002 privind prevenirea și combaterea marginalizării sociale. Disponibilă la adresa: http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Familie/2015-DPS/2015-sn-is-rs_ps.PDF
- Guvernul României (2003) Ordonanță nr. 68/2003 privind serviciile sociale (cu modificările și completările ulterioare). Disponibilă la adresa: http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Legislatie/Asistenta-sociala-2018/OG_68_2013_la_18012018.pdf
- Guvernul României (2005) Hotărâre nr. 488 din 26 mai 2005 privind aprobarea sistemului național de indicatori de incluziune socială. Publicată în Monitorul Oficial nr. 492 din 10 iunie 2005. Disponibilă la adresa: https://servicii-sociale.gov.ro/source/legislatie/incluziune%20sociala/HG_488_2005_la_18-01-2018.pdf
- Guvernul României (2006) Hotărâre nr. 1217 din 6 septembrie 2006 privind constituirea mecanismului național pentru promovarea incluziunii sociale în România. Publicată în Monitorul Oficial nr. 808 din 26 septembrie 2006. Disponibilă la adresa: https://servicii-sociale.gov.ro/source/legislatie/incluziune%20sociala/HG_488_2005_la_18-01-2018.pdf
- Guvernul României (2006) Hotărâre nr. 385/2006 privind constituirea Comitetului director pentru monitorizarea implementării angajamentelor asumate prin Memorandumul comun în domeniul incluziunii sociale. Publicată în Monitorul Oficial nr. 308 din 5 aprilie 2006. Disponibilă la adresa: http://www.clr.ro/rep_htm/HG385_2006.htm
- Guvernul României (2015) Hotărâre nr. 383 din 27 mai 2015 pentru aprobarea Strategiei naționale privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2015 -2020 și a Planului strategic de acțiuni pentru perioada 2015 -2020. Publicată în Monitorul Oficial nr. 463 din 26 iunie 2015. Anexa 2: Planul strategic de acțiuni pentru perioada 2015 – 2020. Disponibilă la adresa: http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Familie/2015-DPS/2015-sn-is-rs_ps.PDF
- Guvernul României (2017) Hotărâre nr. 12/2017 din 12 ianuarie 2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Muncii și Justiției Sociale (cu modificările și completările ulterioare). Disponibilă la adresa: http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Minister/2018/HG12-2017_actualizata_22-11-2018.pdf
- Guvernul României (2017) Ordonanța de urgență nr. 18/2017 privind asistența medicală comunitară. Disponibilă la adresa: <https://lege5.ro/Gratuit/ge2tcojqga2q/ordonanta-de-urgenta-nr-18-2017-privind-asistenta-medicala-comunitara>
- Guvernul României (2019) Programul Național de Reformă 2019. Disponibil la adresa: http://www.mae.ro/sites/default/files/file/anul_2019/2019_pdf/pnr_2019_ro.pdf
- Instituția Prefectului Brăila (2017). Regulament de organizare și funcționare. Anexă la Ordinul Prefectului nr. 134/28.03.2017. Disponibil la adresa: <https://br.prefectura.mai.gov.ro/wp-content/uploads/sites/29/2017/12/Regulament-functionare-Prefectura-2017.pdf>

- Instituția Prefectului Brăila (2019). Planul județean strategic de acțiuni privind incluziunea socială pe anul 2019. Disponibil la adresa: <https://br.prefectura.mai.gov.ro/wp-content/uploads/sites/29/2019/09/Realizarea-Planului-strategic.pdf>
- Instituția Prefectului Călărași (2017). Regulament de organizare și funcționare. Anexă la Ordinul Prefectului nr. 473/29.11.2017. Disponibil la adresa: <https://cl.prefectura.mai.gov.ro/wp-content/uploads/sites/35/2017/12/ROF.pdf>
- Instituția Prefectului Călărași (2019). Planul de acțiuni privind incluziunea socială (Județul Călărași). Disponibil la adresa: <https://cl.prefectura.mai.gov.ro/wp-content/uploads/sites/35/2019/10/PLAN-INCLUZIUNE-2019-Propuneri.pdf>
- Ministerul Afacerilor Externe (f.a.) Recomandări specifice de țară. Disponibile la adresa: <http://www.mae.ro/node/48037>
- Ministerul Afacerilor Externe (f.a.) Semestrul European. Disponibil la adresa: <http://www.mae.ro/node/47936>
- Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale (2007) Raport privind incluziunea socială în România în anul 2007. Disponibil la adresa: http://www.mmuncii.ro/pub/imagemanager/images/file/Domenii/Incluziune%20si%20asistenta%20sociala/raportari/Raport_saracie2007.pdf
- Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice (2014) Regulament de organizare și funcționare. Disponibil la adresa: <http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Transparenta/2014/ROF2014aprobat.pdf>
- Parlamentul României (1996) Lege nr.114 din 11 octombrie 1996 privind locuințele (cu modificările și completările ulterioare). Disponibilă la adresa: <https://lege5.ro/Gratuit/ge3dgmru/legea-locuintei-nr-114-1996>
- Parlamentul României (2002) Lege nr. 116 din 15 martie 2002 privind prevenirea și combaterea marginalizării sociale (cu modificările și completările ulterioare). Disponibilă la adresa: http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Legislatie/Asistenta-sociala-2018/Legea_116_2002_la_18-01-2018.pdf
- Parlamentul României (2011) Lege nr. 292 din 20 decembrie 2011 privind asistența socială (cu modificările și completările ulterioare). Disponibilă la adresa: http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Legislatie/Asistenta-sociala-2018/Legea_asistentei_sociale_18012018.pdf
- Parlamentul României (2017) Lege nr. 180/2017 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 18/2017 privind asistența medicală comunitară. Disponibilă la adresa: <https://lege5.ro/Gratuit/ge3domrvrg4za/legea-nr-180-2017-pentru-aprobarea-ordonantei-de-urgenta-a-guvernului-nr-18-2017-privind-asistenta-medicala-comunitara>

7. Anexe

Anexa 1. Ghid de interviu pentru Comisiile Județene de Incluziune Socială

Bună ziua! Mă numesc _____ și sunt _____. În prezent lucrez în cadrul proiectului “Creșterea eficienței intervențiilor atât la nivelul Ministerului Muncii și Justiției Sociale, cât și a structurilor aflate în coordonarea sa”, semnat între Ministerul Muncii și Justiției Sociale și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare.

Pe Dvs. v-am contactat în calitate de reprezentant al _____. Doresc să purtăm o discuție liberă pe marginea legii nr. 1217/2006 privind constituirea mecanismului național pentru promovarea incluziunii sociale în România.

Vă cer permisiunea înregistrării discuției, asigurându-vă că înregistrarea va fi folosită doar în scopul cercetării pentru fundamentarea revizuirii cadrului legislativ.

Cu ce vă ocupați concret în cadrul comisiei județene? În ce au constat activitățile în care v-ați implicat? Vă rugăm să detaliați.

Organizarea ședințelor

Când a fost ultima ședință a comisiei? Din 2016 și până acum, cam câte ședințe anuale ați avut? Dar înainte de 2016 (incl. în 2007-2010)?

Cum anume stabiliți necesitatea ședințelor? Există vreo procedură? Ce dificultăți ați întâmpinat în organizarea ședințelor?

Cine stabilește agenda ședinței? Care au fost cele mai importante subiecte din agendă pentru promovarea incluziunii sociale la nivel de județ? De ce au fost acestea cele mai importante?

Ce s-a întâmplat în urma ședințelor? Care a fost rezultatul ședințelor?

Cum erau aceste aspecte în perioada de început/ în primii 3 ani de la formarea comisiei?

Componența comisiei

Componența comisiei s-a modificat de-a lungul timpului (reorganizări)? Când anume s-au petrecut aceste acțiuni de reorganizare (frecvența)? Care au fost motivele pentru care componența comisiei s-a modificat de-a lungul timpului?

Care este componența comisiei în prezent?

Elaborarea, aprobarea și implementarea planurilor județene anuale cu acțiuni privind incluziunea socială

Care este cel mai recent plan județean, elaborat și aprobat de comisie, cu acțiuni care vizează incluziunea socială? Ce v-ați propus în cadrul acestuia (obiective, activități)? Ce s-a întâmplat în urma implementării planului? Care au fost rezultatele acțiunilor?

Cum s-a conturat nevoia de elaborare a planului? Care au fost pașii în aprobarea acestui plan (practici)?
Comisia a mai elaborat și aprobat alte planuri județene de-a lungul timpului? Când?

Repetăm întrebările de mai sus pentru fiecare plan în parte.

Doar dacă este cazul:

Cum ați reușit să mențineți comisia activă în elaborarea, aprobarea și implementarea de planuri județene anuale? Ce factori au facilitat acest lucru?

Care au fost provocările întâmpinate în elaborarea, aprobarea și implementarea de planuri județene anuale? Ce bariere/ obstacole legislative, instituționale și de altă natură ați întâmpinat? Care au fost motivele pentru care ați întâmpinat aceste provocări și bariere/ obstacole?

Monitorizarea realizării obiectivelor prevăzute în planurile județene

Pentru care dintre planurile județene anuale amintite mai devreme, ați făcut o monitorizare a realizării obiectivelor?

Ce faceți /faceți concret în activitatea de monitorizare? Cât de frecvent faceți această monitorizare?

Care era scopul acesteia? În ce fel era relevantă monitorizarea pentru dvs. (comisia județeană)?

Aveți o metodologie de monitorizare? Dacă da, în ce consta aceasta?

Care au fost dificultățile pe care le-ați întâmpinat în realizarea monitorizării? De ce credeți că ați întâmpinat astfel de obstacole?

Informarea periodică cu privire la situația și evoluția stării sociale a județului

Comisia județeană a informat periodic cu privire la situația și evoluția stării sociale a județului? Pe cine a informat? Pe cine trebuia să informeze? Cine se ocupa din cadrul comisiei de această informare? Care erau tematicile abordate, sursa datelor?

Care era scopul informării cu privire la situația și evoluția stării sociale a județului? În ce fel vă ajuta realizarea aceste situații? Cum a fost folosită această situație la nivel județean?

Cât de frecvent ați realizat această informare la nivel de comisie?

Care au fost dificultățile întâmpinate în realizarea informării? De ce credeți că ați întâmpinat astfel de obstacole?

Informarea comisiei naționale asupra stadiului de realizare a priorităților asumate prin planul județean anual

Ați informat vreodată comisia națională asupra stadiului de realizare a priorităților asumate prin planul județean anual? Când anume și pentru care dintre planurile anuale implementate?

Ce a presupus această informare? Ați primit vreun răspuns din partea comisiei naționale în urma informării? Dacă da, care a fost acesta? Ce ați făcut concret ca urmare a acestui răspuns?

Care au fost dificultățile întâmpinate în realizarea informării? De ce credeți că ați întâmpinat astfel de obstacole?

Mecanismul național de incluziune socială

Cum influențează activitatea comisiei județene situația de la nivel județean sau local cu privire la incluziunea socială sau protecția socială?

Care credeți că a fost sau este rolul comisiei județene în promovarea incluziunii sociale? Ce vă face să credeți acest lucru? Ce rol credeți că ar trebui să aibă? De ce aspecte ați avea nevoie ca activitatea comisiei județene să fie relevantă pentru promovarea incluziunii sociale?

Vă rugăm să descrieți situațiile de interacțiune cu ceilalți actori din cadrul mecanismului național pentru promovarea incluziunii sociale (comisia națională, secretariatul comisiei naționale, unitățile de incluziune socială)? Cât de frecvent ați interacționat cu acestea?

Ce dificultăți ați întâmpinat în interacțiunea cu Comisia Națională sau secretariatul acesteia?

Ce părere aveți despre modul în care funcționează instituțiile din cadrul mecanismului național de incluziune socială?

Ce considerați a fi important de menținut în mecanismul revizuit de incluziune socială (puncte forte – legislative, instituționale, de altă natură)? Ce aspecte ar necesita ajustări (instituționale, legislative etc.)? De ce credeți acest lucru? Argumentați.

Ce nevoi există pentru a asigura funcționalitatea unui astfel de mecanism revizuit?

Anexa 2. Ghid de interviu pentru Comisia Națională de Incluziune Socială și Unitățile de Incluziune Socială

Bună ziua! Mă numesc _____ și sunt _____. În prezent lucrez în cadrul proiectului “Creșterea eficienței intervențiilor atât la nivelul Ministerului Muncii și Justiției Sociale, cât și a structurilor aflate în coordonarea sa”, semnat între Ministerul Muncii și Justiției Sociale și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare.

Pe Dvs. v-am contactat în calitate de reprezentant al _____. Doresc să purtăm o discuție liberă pe marginea legii nr. 1217/2006 privind constituirea mecanismului național pentru promovarea incluziunii sociale în România.

Vă cer permisiunea înregistrării discuției, asigurându-vă că înregistrarea va fi folosită doar în scopul cercetării pentru fundamentarea revizuirii cadrului legislativ.

Cu ce vă ocupați (v-ați ocupat în trecut) concret în cadrul unității de incluziune socială? În ce au constat activitățile în care v-ați implicat? Vă rugăm să detaliați.

Componenta unității de incluziune socială

Componenta unității de incluziune socială s-a modificat de-a lungul timpului (reorganizări)?

Când anume s-au petrecut aceste acțiuni de reorganizare? Care au fost motivele pentru care componenta acesteia s-a modificat de-a lungul timpului?

Monitorizarea implementării planurilor de prevenire și combatere a excluziunii sociale

Care este ultimul plan de prevenire și combatere a excluziunii sociale, pe care l-ați monitorizat?

Cine elaborase și aprobase acest plan? Ce își propuseseră în cadrul acestui plan (scop, obiective, acțiuni)?

Au mai elaborat și aprobat alte planuri de-a lungul timpului? Când? *Repet întrebările de mai sus pentru fiecare plan în parte.*

Unitatea s-a ocupat de monitorizarea acestor planuri? Dacă nu, de ce altă unitate a fost preluată monitorizarea acestor planuri? Din ce motive?

Ce făceați concret în activitatea de monitorizare? Cât de frecvent făceați această monitorizare? Care era scopul acesteia? În ce fel era relevantă monitorizarea pentru inițiatorii planurilor de prevenire și combatere a excluziunii sociale?

Aveați o metodologie de monitorizare? Dacă da, în ce consta aceasta?

Care au fost dificultățile pe care le-ați întâmpinat în realizarea monitorizării? De ce credeți că ați întâmpinat astfel de obstacole?

Evaluarea efectelor măsurilor de prevenire și combatere a excluziunii sociale

Care este ultimul plan de prevenire și combatere a excluziunii sociale, pentru care ați evaluat măsurile implementate?

Unitatea s-a ocupat de evaluarea măsurilor unor planurilor mai vechi? Dacă nu, de ce altă unitate a fost preluată evaluarea acestor planuri? Din ce motive?

Aveți o metodologie de evaluare? Dacă da, în ce consta aceasta? Care era scopul acestei evaluări? În ce fel era relevantă evaluarea pentru următoarea planificare? Era utilizată în vreun fel pentru următoarea planificare?

Care au fost dificultățile pe care le-ați întâmpinat în realizarea evaluării? De ce credeți că ați întâmpinat astfel de obstacole?

Care considerați că au fost efectele măsurilor stipulate în planuri?

Actualizarea indicatorilor sectoriali de incluziune socială

Ce presupune actualizarea indicatorilor sectoriali de incluziune socială?

Cum anume v-ați implicat în actualizarea indicatorilor sectoriali de incluziune socială (responsabilități)? Dar celelalte unități?

La ce perioadă de timp ați actualizat sau au fost actualizați indicatorii?

Ce provocări ați întâmpinat în actualizarea indicatorilor sectoriali de incluziune socială? De ce credeți că ați întâmpinat astfel de obstacole? Cum au fost soluționate aceste dificultăți?

Ce părere aveți despre sistemul național actual de indicatori de incluziune socială (HG nr. 488/2005)? Care sunt deficiențele actuale ale acestui sistem de indicatori?

Sistemul informațional privind datele cu relevanță pentru domeniul incluziunii sociale

Ce înseamnă sistemul informațional cu date relevante pentru domeniul incluziunii sociale? În ce fel a fost acesta elaborat de unitățile de incluziune socială? Ați contribuit în vreun fel la elaborarea acestuia?

Care este stadiul de elaborare a sistemului informațional? Din ce știți, ce provocări au întâmpinat unitățile de incluziune socială în elaborarea sistemului informațional cu date relevante pentru domeniul incluziunii sociale? De ce credeți că au întâmpinat astfel de obstacole? Cum au fost soluționate aceste dificultăți?

Procesul de consultare inițiat de MMPS cu privire la incluziunea socială

Ce presupune sau a presupus procesul de consultare inițiat de MMPS cu privire la incluziunea socială?

Când a fost inițiat ultima oară acest proces de consultare?

Care era scopul acestui proces de consultare? Ce s-a întâmplat ca urmare a consultării?

Care era sau este rolul unității în procesul de consultare?

Cum era procesul de consultare în perioada de început (în primii 3 ani) a unității de incluziune socială?

Monitorizarea periodică a progresului realizat în raport cu obiectivele și indicatorii stabiliți prin Raportul anual în domeniul incluziunii sociale

Ce presupune concret activitatea de monitorizare a progresului realizat în raport cu obiectivele și indicatorii stabiliți prin Raportul anual în domeniul incluziunii sociale?

Ce făcea concret unitatea de incluziune socială în activitatea de monitorizare? Dar celelalte unități? Cum erau distribuite responsabilitățile? Cât de frecvent făceați această monitorizare?

În ce fel era relevantă această monitorizarea și pentru cine?

Aveți o metodologie de monitorizare? Dacă da, în ce consta aceasta?

Care au fost dificultățile pe care le-ați întâmpinat în realizarea monitorizării? De ce credeți că ați întâmpinat astfel de obstacole? Cum ați depășit aceste dificultăți?

Raportul de progres în domeniul incluziunii sociale

Ce documente elaborau unitățile de incluziune socială pentru redactarea Raportului de progres în domeniul incluziunii sociale, definitivat de MMPS?

Când ați pregătit ultima oară astfel de documente pentru raportul de progres? Ce s-a întâmplat între timp (inclusiv motive)?

Perspectiva coordonatorului Unității ca membru al Comisiei Naționale

Ce presupune activitatea de identificare a priorităților de incluziune socială de către Comisia națională? Cum se desfășoară această activitate? Cât de frecvent sunt identificate prioritățile de incluziune socială?

Ce se întâmplă cu aceste priorități odată ce au fost identificate?

Ce face concret Comisia Națională atunci când avizează rapoartele de monitorizare a implementării priorităților din domeniul incluziunii sociale? În ce fel sunt utile aceste rapoarte și cui?

Când a fost ultima oară completat un raport de monitorizare a implementării priorităților din domeniul incluziunii sociale? Ce s-a întâmplat între timp (inclusiv motive)?

Ce face concret Comisia Națională atunci când avizează raportul național privind domeniul incluziunii sociale și protecției sociale. Cine se ocupă de elaborarea acestui raport?

Care credeți că este rolul Comisiei Naționale în promovarea incluziunii sociale? Ce rol credeți că ar trebui să aibă?

Care au fost dificultățile pe care le-a întâmpinat în îndeplinirea atribuțiilor? De ce credeți că a întâmpinat astfel de obstacole? Ce aspecte ar fi necesare ca activitatea Comisiei Naționale să conteze mai mult în promovarea incluziunii sociale?

Mecanismul național de incluziune socială

Care credeți că a fost sau este rolul Unității în promovarea incluziunii sociale? Ce vă face să credeți acest lucru? Ce rol credeți că ar trebui să aibă? De ce aspecte ați avea nevoie ca activitatea Unității să fie relevantă pentru promovarea incluziunii sociale?

Vă rugăm să descrieți situațiile de interacțiune cu ceilalți actori din cadrul mecanismului național pentru promovarea incluziunii sociale (comisia națională, secretariatul comisiei naționale, comisiile județene)? Cât de frecvent ați interacționat cu acestea?

Ce dificultăți ați întâmpinat în interacțiunea cu Comisia Națională sau secretariatul acesteia?

Ce părere aveți despre modul în care funcționează instituțiile din cadrul mecanismului național de incluziune socială?

Ce considerați a fi important de menținut în mecanismul revizuit de incluziune socială (puncte forte – legislative, instituționale, de altă natură)? Ce aspecte ar necesita ajustări (instituționale, legislative etc.)? De ce credeți acest lucru? Argumentați.

Cum poate fi îmbunătățită legătura dintre date (indicatori) și planificare în cadrul mecanismului?

Ce nevoi există pentru a asigura funcționalitatea unui astfel de mecanism revizuit?

Anexa 3. Fișă pentru Comisiile Județene de Incluziune Socială

Bună ziua! Ministerul Muncii și Justiției Sociale implementează proiectul “Creșterea eficienței intervențiilor atât la nivelul MMPS, cât și a structurilor aflate în coordonarea sa”, cu asistență tehnică din partea Băncii Mondiale.

În baza acestui acord de prestări servicii de asistență rambursabilă (RAS), Banca Mondială efectuează analiza privind legislația și reglementările existente referitoare atât la sistemul național al indicatorilor de incluziune socială, cât și la mecanismul național de promovare a incluziunii sociale. Scopul acestui demers constă în identificarea provocărilor întâmpinate în implementarea mecanismului și în propunerea/recomandarea unor măsuri de îmbunătățire a mecanismului de incluziune socială.

În acest sens, Banca Mondială, în calitate de contractor, coordonează aplicarea de chestionare reprezentanților instituționali pe marginea Hotărârii Guvernului nr. 1217/2006 privind constituirea mecanismului național pentru promovarea incluziunii sociale în România.

Informațiile oferite de dvs. sunt confidențiale, vor fi agregate, nefiind legate de identitatea dvs. și vor fi utilizate doar în scop statistic. Menționăm faptul că nu există răspunsuri corecte sau greșite. Așadar, vă adresăm rugămintea de a ne sprijini în completarea acestui chestionar până pe data de .....

Completarea chestionarului durează aproximativ 15 minute.

De asemenea, vă aducem la cunoștință că datele de contact trimise prin intermediul acestui chestionar se supun politicii MMPS de prelucrare a datelor cu caracter personal.

Pentru detalii privind proiectul și acest demers de colectare de date, vă rugăm să o contactați pe Larisa Cazan (consilier superior în cadrul Direcției Politici Servicii Sociale, email: Larisa.Cazan@mmuncii.gov.ro, 021.230.23.61), iar pentru aspecte tehnice privind completarea chestionarului, va rugăm să o contactați pe Andra Panait (expert al Băncii Mondiale, email: apanait@worldbank.org, 0729.547.207).

Q1. Care este județul în care își desfășoară/ și-a desfășurat activitatea Comisia de Incluziune Socială pe care o reprezentați?

Un singur răspuns posibil.

1. Alba
2. Arad
3. Argeș
4. Bacău
5. Bihor
6. Bistrița-Năsăud
7. Botoșani
8. Brăila
9. Brașov
10. București

11. Buzău
12. Călărași
13. Caraș-Severin
14. Cluj
15. Constanța
16. Covasna
17. Dâmbovița
18. Dolj
19. Galați
20. Giurgiu
21. Gorj
22. Harghita
23. Hunedoara
24. Ialomița
25. Iași
26. Ilfov
27. Maramureș
28. Mehedinți
29. Mureș
30. Neamț
31. Olt
32. Prahova
33. Sălaj
34. Satu-Mare
35. Sibiu
36. Suceava
37. Teleorman
38. Timiș
39. Tulcea
40. Vâlcea
41. Vaslui
42. Vrancea

Q2. Care este instituția în care v-ați sau vă desfășurați activitatea referitoare la Comisia de Incluziune Socială?
Un singur răspuns posibil.

1. Prefectura
2. Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială

3. Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului
4. Direcția de Asistență Socială
5. Serviciul Public de Asistență Socială
6. Altă instituție. Vă rugăm să precizați la ce altă instituție vă referiți:

.....

Q3. Vă rugăm să precizați următoarele detalii utile în remedierea probleme tehnice legate de completarea chestionarului.

Aceste detalii ne permit să identificăm respondentul și să remediem problemele tehnice apărute în completarea chestionarului. Informațiile oferite de dvs. în chestionar sunt confidențiale și nu vor fi legate de identitatea dvs. (detaliile de mai jos)

Nume: .....

Prenume: .....

Funcție: .....

Număr de telefon: .....

Q4. Comisia județeană de incluziune socială, care face parte din mecanismul național de promovare a incluziunii sociale (H.G. nr. 1217/ 2006), a fost activă pe parcursul anului 2019?

Un singur răspuns posibil.

1. Da -> mergeți la întrebarea Q7
2. Nu -> mergeți la întrebarea Q5

Q5. Care considerați a fi principalele **trei cauze** ale nefuncționării Comisiei județene de incluziune socială în prezent?

Înregistrați motivele în ordinea importanței: primul motiv, al doilea și al treilea motiv.

Dacă identificați (și) alte motive decât cele enunțate mai jos, vă rugăm să bifați varianta Alte motive și să menționați motivele în chenarul de mai jos.

	Primul motiv	Al doilea motiv	Al treilea motiv
Excluziunea socială nu reprezintă o problemă prioritară la nivel de județ			
Excluziunea socială nu reprezintă o problemă prioritară la nivel național			
Membrii Comisiei sunt mult prea încărcăți deja cu sarcinile curente derulate în instituțiile în care își desfășoară activitatea			
Lipsa de interes a membrilor Comisiei cu privire la problemele de incluziune socială			

Problemele de incluziune sunt soluționate altfel decât prin coordonarea intervențiilor de către Comisia Județeană			
Există dificultăți de interacțiune la nivelul instituțiilor incluse în comisia județeană			
Lipsa de presiune din partea Comisiei Naționale privind aprobarea și raportarea acțiunilor de incluziune socială			
Lipsa de resurse financiare publice pentru derularea activităților Comisiei			
Alte motive			
<i>Vă rugăm să precizați mai jos care sunt motivele la care vă referiți și care nu au fost precizate anterior:</i>			

Q6. Care este ultimul an în care a fost activă Comisia județeană de incluziune socială?

Vă rugăm să precizați ultimul an în care comisia a mai funcționat, adică a desfășurat sau a coordonat diverse activități. Un singur răspuns posibil.

1. Înainte de 2017 -> mergeți la întrebarea Q13
2. 2017 -> mergeți la întrebarea Q11
3. 2018 -> mergeți la întrebarea Q9

Q7. Care au fost activitățile desfășurate în cadrul Comisiei județene de incluziune socială sau coordonate de aceasta în anul 2019?

Vă rugăm să bifați toate activitățile derulate de comisie în anul respectiv.

1. Organizarea de ședințe în cadrul Comisiei județene -> mergeți la întrebarea Q8
2. Elaborarea și aprobarea Planurilor județene anuale privind incluziunea socială
3. Implementarea planurilor județene anuale
4. Monitorizarea realizării obiectivelor prevăzute în planurile județene
5. Întocmirea rapoartelor de monitorizare a realizării obiectivelor prevăzute în planurile județene
6. Transmiterea rapoartelor de monitorizare a planurilor județene către Comisia Națională/ MMPS
7. Elaborarea unor documente de informare cu privire la situația și evoluția stării sociale a județului
8. Alte activități. Vă rugăm să precizați mai jos ce alte activități:

.....

Q8. Care a fost numărul de ședințe organizate de Comisia județeană de incluziune socială în anul 2019?

Un singur răspuns posibil (valoare numerică).

.....

Q9. Care au fost activitățile desfășurate în cadrul Comisiei județene de incluziune socială sau coordonate de aceasta în anul 2018?

Vă rugăm să bifați toate activitățile derulate de comisie în anul respectiv.

1. Organizarea de ședințe în cadrul Comisiei județene -> mergeți la întrebarea Q10
2. Elaborarea și aprobarea Planurilor județene anuale privind incluziunea socială
3. Implementarea planurilor județene anuale
4. Monitorizarea realizării obiectivelor prevăzute în planurile județene
5. Întocmirea rapoartelor de monitorizare a realizării obiectivelor prevăzute în planurile județene
6. Transmiterea rapoartelor de monitorizare a planurilor județene către Comisia Națională/ MMPS
7. Elaborarea unor documente de informare cu privire la situația și evoluția stării sociale a județului
8. Alte activități. Vă rugăm să precizați mai jos ce alte activități:

.....

Q10. Care a fost numărul de ședințe organizate de Comisia județeană de incluziune socială în anul 2018?

Un singur răspuns posibil (valoare numerică).

.....

Q11. Care au fost activitățile desfășurate în cadrul Comisiei județene de incluziune socială sau coordonate de aceasta în anul 2017?

Vă rugăm să bifați toate activitățile derulate de comisie în anul respectiv.

1. Organizarea de ședințe în cadrul Comisiei județene -> mergeți la întrebarea Q12
2. Elaborarea și aprobarea Planurilor județene anuale privind incluziunea socială
3. Implementarea planurilor județene anuale
4. Monitorizarea realizării obiectivelor prevăzute în planurile județene
5. Întocmirea rapoartelor de monitorizare a realizării obiectivelor prevăzute în planurile județene
6. Transmiterea rapoartelor de monitorizare a planurilor județene către Comisia Națională/ MMPS
7. Elaborarea unor documente de informare cu privire la situația și evoluția stării sociale a județului
8. Alte activități. Vă rugăm să precizați mai jos ce alte activități:

.....

Q12. Care a fost numărul de ședințe organizate de Comisia județeană de incluziune socială în anul 2017?

Un singur răspuns posibil (valoare numerică).

.....

Q13. Ministerul Muncii și Justiției Sociale derulează o serie de consultări și ateliere cu scopul de a revizui mecanismul național de promovare a incluziunii sociale (H.G. nr. 1217/ 2006) și setul central de indicatori de incluziune socială (H.G. nr. 488/2005). Vă rugăm să precizați și să explicați în detaliu care ar fi aspectele (inclusiv legislative, instituționale și de altă natură) care ar necesita ajustări pentru a îmbunătăți mecanismul național de promovare a incluziunii sociale.

Aspect 1: .....
.....
.....
.....
.....

Aspect 2: .....
.....
.....
.....
.....

Aspect 3: .....
.....
.....
.....
.....

Vă mulțumim pentru timpul și sprijinul acordat!

Răspunsurile se înregistrează automat.

Pentru detalii privind proiectul și acest demers de colectare de date, vă rugăm să o contactați pe Larisa Cazan (consilier superior în cadrul Direcției Politici Servicii Sociale, email: Larisa.Cazan@mmuncii.gov.ro, 021.230.23.61), iar pentru aspecte tehnice privind completarea chestionarului, va rugăm să o contactați pe Andra Panait (expert al Băncii Mondiale, email: apanait@worldbank.org, 0729.547.207).

Protecția datelor cu caracter personal: În conformitate cu dispozițiile Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și abrogarea Directivei 95/ 46/ Regulamentul general privind protecția datelor), datele personale conținute în acest document sunt confidențiale. Colectarea informațiilor personale este destinată numai în scopul expres al organizării și gestionării evenimentului. Ne angajăm să respectăm și să protejăm confidențialitatea datelor cu caracter personal colectate. Considerăm datele dvs. personale ca informații confidențiale și nu le vom comunica niciodată terților. Vă mulțumim!

Anexa 4. Fișă pentru Unitățile de Incluziune Socială

Bună ziua! Ministerul Muncii și Justiției Sociale implementează proiectul "Creșterea eficienței intervențiilor atât la nivelul MMPS, cât și a structurilor aflate în coordonarea sa", cu asistență tehnică din partea Băncii Mondiale.

În baza acestui acord de prestări servicii de asistență rambursabilă (RAS), Banca Mondială efectuează analiza privind legislația și reglementările existente referitoare atât la sistemul național al indicatorilor de incluziune socială, cât și la mecanismul național de promovare a incluziunii sociale. Scopul acestui demers constă în identificarea provocărilor întâmpinate în implementarea mecanismului și în propunerea/recomandarea unor măsuri de îmbunătățire a mecanismului de incluziune socială.

În acest sens, Banca Mondială, în calitate de contractor, coordonează aplicarea de chestionare reprezentanților instituționali pe marginea Hotărârii Guvernului nr. 1217/2006 privind constituirea mecanismului național pentru promovarea incluziunii sociale în România.

Conform Hotărârii Guvernului nr. 1217/2006 privind constituirea mecanismului național pentru promovarea incluziunii sociale în România, unitățile de incluziune socială sunt constituite în cadrul autorităților publice centrale prevăzute în anexa nr. 3 și au drept scop monitorizarea implementării angajamentelor asumate de România în documentele internaționale din domeniul incluziunii sociale. Prin unitatea de incluziune socială ne referim inclusiv la direcțiile/ serviciile/ departamentele/ birourile din cadrul instituțiilor prevăzute în anexa nr. 3, care au preluat atribuțiile stabilite prin lege.

Informațiile oferite de dvs. sunt confidențiale, vor fi agregate, nefiind legate de identitatea dvs. și vor fi utilizate doar în scop statistic. Menționăm faptul că nu există răspunsuri corecte sau greșite. Așadar, vă adresăm rugămintea de a ne sprijini în completarea acestui chestionar până pe data de ..... Completarea chestionarului durează aproximativ 15 minute.

De asemenea, vă aducem la cunoștință că datele de contact trimise prin intermediul acestui chestionar se supun politicii MMPS de prelucrare a datelor cu caracter personal.

Pentru detalii privind proiectul și acest demers de colectare de date, vă rugăm să o contactați pe Larisa Cazan (consilier superior în cadrul Direcției Politici Servicii Sociale, email: Larisa.Cazan@mmuncii.gov.ro, 021.230.23.61), iar pentru aspecte tehnice privind completarea chestionarului, va rugăm să o contactați pe Andra Panait (expert al Băncii Mondiale, email: apanait@worldbank.org, 0729.547.207).

Q1. Care este instituția în care v-ați sau vă desfășurați activitatea referitoare la domeniul incluziunii sociale?

1. Ministerul Sănătății
2. Ministerul Justiției
3. Ministerul Afacerilor Interne
4. Ministerul Economiei
5. Ministerul Finanțelor Publice
6. Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
7. Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice

8. Ministerul Educației Naționale
9. Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale
10. Ministerul Mediului
11. Ministerul Muncii și Justiției Sociale
12. Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
13. Agenția Națională pentru Egalitate de Șanse între Femei și Bărbați
14. Agenția Națională Antidrog
15. Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție
16. Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Dizabilități
17. Agenția Națională pentru Romi
18. Casa Națională de Pensii Publice
19. Casa Națională de Asigurări de Sănătate
20. Altă instituție. Vă rugăm să precizați la ce altă instituție vă referiți:

.....

Q2. Care este departamentul din cadrul instituției dvs. în care v-ați sau vă desfășurați activitatea referitoare la domeniul incluziunii sociale, conform H.G. nr. 1217/2006?

1. *Unitatea de Incluziune Socială*

2. *Alte departamente/ direcții/ servicii/ birouri, care au preluat atribuțiile specifice unei unități de incluziune socială*

Vă rugăm să menționați la ce alte departamente/ direcții/ servicii/ birouri vă referiți:

.....

Q3. Vă rugăm să precizați următoarele detalii utile în remedierea probleme tehnice legate de completarea chestionarului.

Aceste detalii ne permit să identificăm respondentul și să remediem problemele tehnice apărute în completarea chestionarului. Informațiile oferite de dvs. în chestionar sunt confidențiale și nu vor fi legate de identitatea dvs. (detaliile de mai jos)

Nume: .....

Prenume: .....

Funcție: .....

Număr de telefon: .....

Q4. Unitatea de incluziune socială/ Departamentul cu atribuții specifice, care face parte din mecanismul național de promovare a incluziunii sociale (H.G. nr. 1217/ 2006), a fost activ(ă) pe parcursul anului 2019?

1. Da -> mergeți la întrebarea Q7

2. Nu -> mergeți la întrebarea Q5

Q5. Care considerați a fi principalele **trei cauze** ale nefuncționării în prezent a Unității de incluziune socială/ Departamentului cu atribuții referitoare la incluziunea socială?

Înregistrați motivele în ordinea importanței: primul motiv, al doilea și al treilea motiv.

Dacă identificați (și) alte motive decât cele enunțate mai jos, vă rugăm să bifați varianta Alte motive și să menționați motivele în chenarul de mai jos.

	Primul motiv	Al doilea motiv	Al treilea motiv
Excluziunea socială nu reprezintă o problemă prioritară la nivel național			
Excluziunea socială nu reprezintă o problemă prioritară la nivelul instituției de care aparține unitatea de incluziune socială			
Personalul unității este mult prea încărcat deja cu alte sarcini curente, care nu au legătură cu activitatea unității de incluziune socială			
Personal insuficient în cadrul unității			
Lipsa personalului specializat în cadrul unității			
MMPS nu a mai organizat între timp consultări cu privire la incluziunea socială			
Lipsa solicitărilor din partea Comisiei Naționale privind livrarea documentelor aflate în responsabilitatea unității, conform sarcinilor prevăzute în HG nr. 1217/2006			
Lipsa de resurse financiare pentru susținerea activității unității			
Lipsa de acces la date pentru a actualiza indicatorii sectoriali de incluziune socială și a contribui la alte livrabile specifice			
Alte motive			
<i>Vă rugăm să precizați mai jos care sunt motivele la care vă referiți și care nu au fost precizate anterior:</i>			

Q6. Care este ultimul an în care a fost activ(ă) Unitatea de incluziune socială/ Departamentul cu atribuții referitoare la incluziunea socială?

Vă rugăm să precizați ultimul an în care unitatea/ departamentul a mai funcționat, având în responsabilitate sarcini specifice incluziunii sociale. Un singur răspuns posibil.

1. Înainte de 2017 -> mergeți la întrebarea Q10
2. 2017 -> mergeți la întrebarea Q9
3. 2018 -> mergeți la întrebarea Q8

Q7. Care au fost activitățile desfășurate în cadrul Unității de incluziune socială/ Departamentului cu atribuții referitoare la incluziunea socială în anul 2019?

Vă rugăm să bifați toate activitățile derulate de unitatea de incluziune socială/ departament în anul respectiv.

1. *Coordonatorul unității a participat la ședințele Comisiei Naționale*
2. *Participarea la procesul de consultare inițiat de MMPS cu privire la incluziunea socială*
3. *Monitorizarea implementării planurilor de prevenire și combatere a excluziunii sociale*
4. *Întocmirea rapoartelor de monitorizare a implementării planurilor de prevenire și combatere a excluziunii sociale*
5. *Întocmirea rapoartelor de evaluare a efectelor măsurilor de prevenire și combatere a excluziunii sociale*
6. *Actualizarea indicatorilor sectoriali de incluziune socială*
7. *Contribuții la elaborarea sistemului informațional cu date relevante pentru domeniul incluziunii sociale*
8. *Întocmirea rapoartelor de monitorizare a progresului realizat în raport cu obiectivele și indicatorii stabiliți prin Raportul anual în domeniul incluziunii sociale*
9. *Contribuții la Raportul de progres în domeniul incluziunii sociale*
10. *Alte activități. Vă rugăm să precizați mai jos la ce alte activități vă referiți:*

.....

Q8. Care au fost activitățile desfășurate în cadrul Unității de incluziune socială/ Departamentului cu atribuții referitoare la incluziunea socială în anul 2018?

Vă rugăm să bifați toate activitățile derulate de unitatea de incluziune socială/ departament în anul respectiv.

1. *Coordonatorul unității a participat la ședințele Comisiei Naționale*
2. *Participarea la procesul de consultare inițiat de MMPS cu privire la incluziunea socială*
3. *Monitorizarea implementării planurilor de prevenire și combatere a excluziunii sociale*
4. *Întocmirea rapoartelor de monitorizare a implementării planurilor de prevenire și combatere a excluziunii sociale*
5. *Întocmirea rapoartelor de evaluare a efectelor măsurilor de prevenire și combatere a excluziunii sociale*
6. *Actualizarea indicatorilor sectoriali de incluziune socială*
7. *Contribuții la elaborarea sistemului informațional cu date relevante pentru domeniul incluziunii sociale*
8. *Întocmirea rapoartelor de monitorizare a progresului realizat în raport cu obiectivele și indicatorii stabiliți prin Raportul anual în domeniul incluziunii sociale*
9. *Contribuții la Raportul de progres în domeniul incluziunii sociale*
10. *Alte activități. Vă rugăm să precizați mai jos la ce alte activități vă referiți:*

.....

Q9. Care au fost activitățile desfășurate în cadrul Unității de incluziune socială/ Departamentului cu atribuții referitoare la incluziunea socială în anul 2017?

Vă rugăm să bifați toate activitățile derulate de unitatea de incluziune socială/ departament în anul respectiv.

- 1. Coordonatorul unității a participat la ședințele Comisiei Naționale*
- 2. Participarea la procesul de consultare inițiat de MMPS cu privire la incluziunea socială*
- 3. Monitorizarea implementării planurilor de prevenire și combatere a excluziunii sociale*
- 4. Întocmirea rapoartelor de monitorizare a implementării planurilor de prevenire și combatere a excluziunii sociale*
- 5. Întocmirea rapoartelor de evaluare a efectelor măsurilor de prevenire și combatere a excluziunii sociale*
- 6. Actualizarea indicatorilor sectoriali de incluziune socială*
- 7. Contribuții la elaborarea sistemului informațional cu date relevante pentru domeniul incluziunii sociale*
- 8. Întocmirea rapoartelor de monitorizare a progresului realizat în raport cu obiectivele și indicatorii stabiliți prin Raportul anual în domeniul incluziunii sociale*
- 9. Contribuții la Raportul de progres în domeniul incluziunii sociale*
- 10. Alte activități. Vă rugăm să precizați mai jos la ce alte activități vă referiți:*

.....

Q10. Ministerul Muncii și Justiției Sociale derulează o serie de consultări și ateliere cu scopul de a revizui mecanismul național de promovare a incluziunii sociale (H.G. nr. 1217/ 2006) și setul central de indicatori de incluziune socială (H.G. nr. 488/2005). Vă rugăm să precizați și să explicați în detaliu care ar fi aspectele (inclusiv legislative, instituționale și de altă natură) care ar necesita ajustări pentru a îmbunătăți mecanismul național de promovare a incluziunii sociale.

Aspect 1: .....

Aspect 2: .....

Aspect 3: .....

Vă mulțumim pentru timpul și sprijinul acordat!

Răspunsurile se înregistrează automat.

Pentru detalii privind proiectul și acest demers de colectare de date, vă rugăm să o contactați pe Larisa Cazan (consilier superior în cadrul Direcției Politici Servicii Sociale, email: Larisa.Cazan@mmuncii.gov.ro, 021.230.23.61), iar pentru aspecte tehnice privind completarea chestionarului, va rugăm să o contactați pe Andra Panait (expert al Băncii Mondiale, email: apanait@worldbank.org, 0729.547.207).

Protecția datelor cu caracter personal: În conformitate cu dispozițiile Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și abrogarea Directivei 95/ 46/ Regulamentul general privind protecția datelor), datele personale conținute în acest document sunt confidențiale. Colectarea informațiilor personale este destinată numai în scopul expres al organizării și gestionării evenimentului. Ne angajăm să respectăm și să protejăm confidențialitatea datelor cu caracter personal colectate. Considerăm datele dvs. personale ca informații confidențiale și nu le vom comunica niciodată terților. Vă mulțumim!

Anexa 5. Scurt istoric al momentelor cheie până la și după constituirea mecanismului de promovare a incluziunii sociale

1995: INS lansează un program de măsurare a sărăciei

2001: Consiliul European aprobă o metodologie comparativă la nivelul țărilor membre pentru măsurarea sărăciei relative

2001-2005: Comisia anti-sărăcie și promovare a incluziunii sociale (CASPIIS) era coordonată de MMPS și consilierul pe probleme sociale al prim-ministrului. Secretariat era în cadrul cancelariei Guvernului. Resursele financiare au fost asigurate prin granturi DFID și Banca Mondială, în special, pentru servicii de asistență/ cercetare, instruirea secretariatului tehnic și unele aspecte care țin de dezvoltarea structurii instituționale (dotarea cu PC-uri, sesiuni de instruire). Secretariatul CJASPIIS este la DGASPC.

2002: CASPIIS a elaborat planul anti-sărăcie și de promovare a incluziunii sociale (și un raport de implementare).

2003-2004: Indicatorii Laeken de măsurare a incluziunii sociale au fost preluați și adaptați de CASPIIS în setul de indicatori legiferati prin H.G. nr. 488/2005.

2005-2007: MMPS a semnat pe 20 iunie 2005 Memorandumul Comun privind Incluziunea Socială (JIM), prin intermediul căruia s-au identificat problemele majore cu care se confrunta România la acel moment.

2006: Este legiferat și în același an abrogat Comitetul director pentru monitorizarea implementării angajamentelor asumate prin Memorandumul comun în domeniul incluziunii sociale

2006: Este publicat un raport de progres cu privire la obiectivele stabilite în Memorandumul Comun privind Incluziunea Socială.

12 martie 2007: Prima reuniune a Comisiei Naționale pentru Incluziune Socială

2008: Este publicat pe website-ul MMPS al doilea raport de progres sub sigla Guvernului României și este primul raport privind incluziunea socială ca parte a Programului Național de Reformă, analizând perioada 2006-2007.

2008: Este publicat pe website-ul MMPS, sub sigla Guvernului României, Raportul National Strategic privind protecția socială și incluziunea socială 2006-2008. Acesta face parte din noul ciclu privind Metoda Deschisă de Coordonare în domeniul Protecției Sociale și Incluziunii Sociale, conform programului UE pentru ocupare și solidaritate socială, PROGRESS.

2009: Raportul Comun privind Protecția Socială și Incluziunea Socială - 2009

2010: Este publicat pe website-ul MMPS, sub sigla Guvernului României, Raportul National Strategic privind protecția socială și incluziunea socială 2008-2010.

2010: Programul Național de Reformă (PNR) este coordonat de MAE prin metoda deschisă de coordonare și Semestru european pentru a îndeplini obiectivele Strategiei „Europa 2020” transpuse în obiective naționale anuale. Semestrul european⁴⁶ constă într-o succesiune de evenimente, care debutează anual cu stabilirea priorităților prin raportul Analiza Anuală a Creșterii, urmată de evaluarea situației economice și sociale a fiecărui stat membru prin Raportul de Țară, de discuțiile bilaterale dintre Consiliul European și

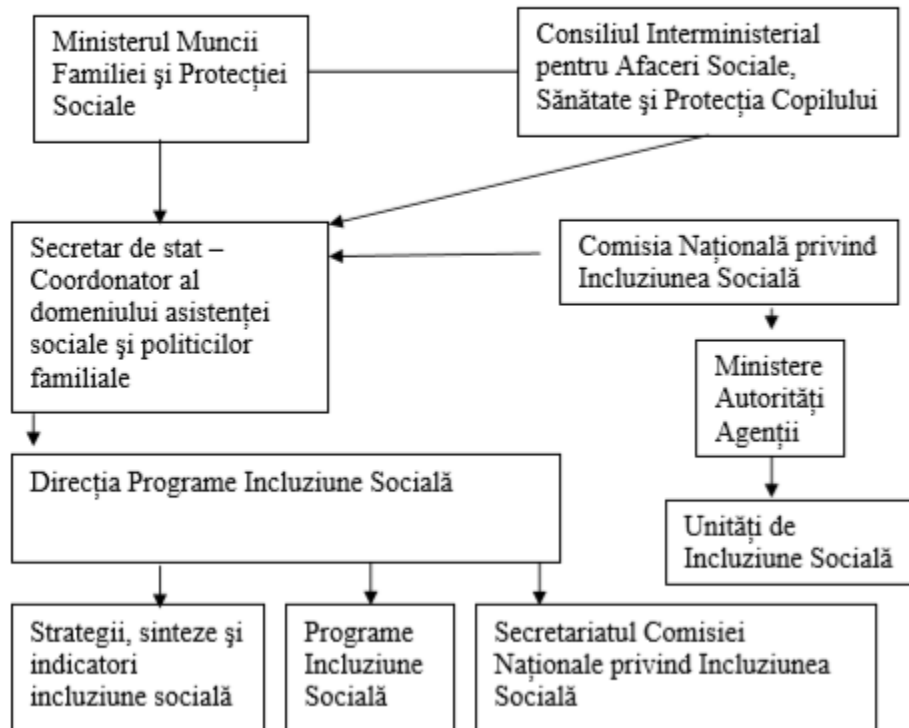
---

⁴⁶ Se referă la procesul de planificare strategică la nivel european și național

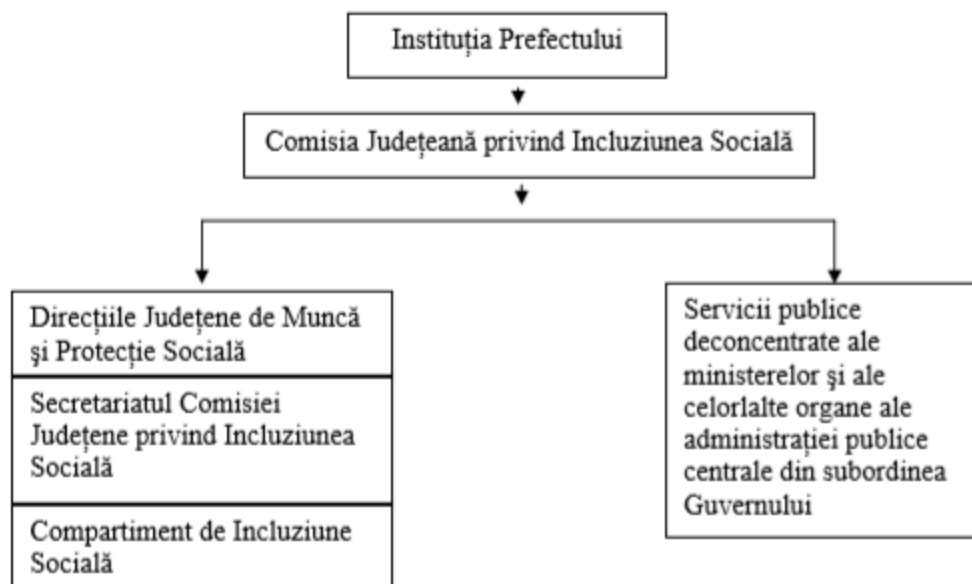
fiecare stat membru cu privire la prioritățile acceptate de statele membre și care se încheie cu stabilirea Recomandărilor Specifice de Țară. PNR este ajustat anual la nivelul fiecărui obiectiv în funcție de recomandările specifice de țară. Tot acest proces ghidează politicile naționale în domeniul incluziunii sociale. Obiectivul de Incluziunea socială și combaterea sărăciei este în responsabilitatea principală a Ministerului Muncii și Protecției Sociale, dar și a multor altor ministere/ autorități publice centrale.

Anexa 6. Modul de organizare al mecanismului de promovare a incluziunii sociale

I. Nivel central

2. Nivel județean

Note:

Direcția Programe Incluziune Socială a fost redenumită de-a lungul timpului. Denumirea din prezent este: Direcția Politici Servicii Sociale. Iar la momentul legiferării era: Direcția politici, strategii, programe de incluziune socială.

Direcțiile Județene de Muncă și Protecție Socială au fost restructurate, iar denumirea actuală este Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială.

Schemă se regăsește în anexele 1 și 2 din H.G. nr. 1217/2006. A fost extrasă din Raportul privind incluziunea socială în România în anul 2007 (p. 10). Disponibil la: http://www.mmuncii.ro/pub/imagemanager/images/file/Domenii/Incluziune%20si%20asistent%20sociala/raportari/Raport_saracie2007.pdf

Anexa 7. Principalele atribuții ale entităților din mecanismul de promovare a incluziunii sociale

Unitatea de Incluziune Socială „are următoarele atribuții principale, în raport cu specificul domeniului de activitate al autorităților publice centrale în care funcționează:

- a) coordonează monitorizarea planurilor de implementare a măsurilor de prevenire și combatere a excluziunii sociale;
- b) evaluează efectele măsurilor preconizate prin planurile de implementare prevăzute la lit. a), prin raportare la obiectivele de dezvoltare regională și județeană;
- c) actualizează indicatorii sectoriali de incluziune socială;
- d) elaborează sistemul informațional privind datele cu relevanță pentru domeniul incluziunii sociale;
- e) participă la procesul de consultare inițiat în domeniul incluziunii sociale de Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, cu scopul eradicării sărăciei și prevenirii excluziunii sociale;
- f) monitorizează periodic progresul realizat în raport cu obiectivele și indicatorii stabiliți prin Raportul anual în domeniul incluziunii sociale;
- g) elaborează documentele necesare pentru redactarea Raportului de progres în domeniul incluziunii sociale, definitivat de Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei.” (art. 2, pct. 2, H.G. nr. 1217/2006)

(1) Principalele atribuții ale Comisiei naționale sunt următoarele:

- a) identificarea priorităților naționale din domeniul incluziunii sociale;
- b) stabilirea Planului de acțiune în conformitate cu prioritățile naționale identificate;
- c) avizarea rapoartelor de monitorizare a implementării priorităților din domeniul incluziunii sociale;
- d) avizarea indicatorilor sectoriali privind incluziunea socială, utilizați în sistemele de raportare;
- e) avizarea Raportului național privind domeniul incluziunii sociale și protecției sociale.

(2) Raportul național privind domeniul incluziunii sociale și protecției sociale, precum și rapoartele de monitorizare a implementării priorităților din domeniul incluziunii sociale se elaborează sub coordonarea Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei. (art. 7, pct. 1 și 2, H.G. nr. 1217/2006)

Comisia județeană privind incluziunea socială, respectiv Comisia privind incluziunea socială a municipiului București, au în principal următoarele atribuții și responsabilități:

- a) elaborează și aprobă planul județean din domeniul incluziunii sociale și protecției sociale;
- b) monitorizează realizarea obiectivelor prevăzute în planurile județene și efectuează informări periodice cu privire la situația și evoluția stării sociale a județului;
- c) prezintă periodic Comisiei naționale informări asupra stadiului de realizare a priorităților asumate prin planul județean anual. (art. 11, H.G. nr. 1217/2006)

Anexa 8. Componenta Comisiei Județene de Incluziune Socială:

- Prefectură (prefect, subprefect etc.)
- AJPIS (secretar, director, inspecție socială)
- AJOFM
- Inspectoratul Școlar
- Serviciul Județean Sport și Tineret
- DSP
- Agenția Națională Antidrog - Centrul de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog
- DGASPC (adulți, copii)
- Biroul Județean pentru Romi
- Direcția de Asistență Socială
- Serviciul Județean Statistică
- Direcția Strategii, Integrare Europeană și Relații Internaționale - Consiliul Județean
- SPAS, Compartimentul de Asistență Socială
- Alți reprezentanți ai autorităților publice locale
- Consiliul Comunitar Consultativ
- Consiliul Local (expert local pentru romi, consilieri)
- Casa Județeană de Pensii Publice
- Casa Județeană de Asigurări de Sănătate
- Serviciul de Probațiune
- Inspectoratul de Poliție
- Jandarmerie
- Inspectoratul General pentru Situații de Urgență
- Centrul Regional de Formare a Adulților
- Direcția Agricolă/ Direcția pentru Agricultură (deoarece au proiecte pentru tineri în agricultură, oferă cursuri de formare)
- Agenția pentru Protecția Mediului
- ONG-uri, Fundații, Asociații.

Anexa 9. Activitățile derulate de CJIS în perioada 2017-2019

Tabel 11. Activitățile derulate de CJIS în anul 2017

Activități	Nr. respondenți (N=29)	% respondenți (N=29)
Organizarea de ședințe în cadrul Comisiei județene	27	93.10
Elaborarea și aprobarea Planurilor județene anuale privind incluziunea socială	25	86.21
Implementarea planurilor județene anuale	16	55.17
Monitorizarea realizării obiectivelor prevăzute în planurile județene	15	51.72
Întocmirea rapoartelor de monitorizare a realizării obiectivelor prevăzute în planurile județene	13	44.83
Transmiterea rapoartelor de monitorizare a planurilor județene către Comisia Națională/ MMPS	6	20.69
Elaborarea unor documente de informare cu privire la situația și evoluția stării sociale a județului	7	24.14
Alte activități ... din care:	8	27.59
Consultarea și avizarea de către membrii comisiei a Planului de acțiuni privind serviciile sociale administrate și finanțate din bugetul Consiliului Județean	2	
Consultarea și avizarea Strategiilor județene de dezvoltare a serviciilor sociale (anuale/ multi-anuale)	1	
Consultarea și avizarea Strategiei județene de asistență socială pentru perioada 2014 - 2018	1	
Revizuirea/ Actualizarea componentei Comisiei județene de incluziune socială	1	
Prezentarea principalelor realizări ale Comisiei Județene privind Incluziunea Socială, în perioada ianuarie - septembrie 2017.	1	
Prezentarea Ordinului nr. 2277/12.12.2016 pentru aprobarea protocolului-cadru în vederea implementării serviciilor comunitare integrate, în vederea prevenirii excluziunii sociale și combaterii sărăciei	1	
Solicitarea Inspectoratului Școlar Județean, prin adresa instituției prefectului nr. II B 12180 din 15.06.2017, informarea tuturor școlilor din județ asupra oportunității de a primi granturi de la Asociația OvidiuRo pentru fiecare grupă de grădiniță nou înființată care este alcătuită din copii provenind din familii defavorizate.	1	
Informarea instituțiilor membre ale Comisiei județene de incluziune socială, potențiali aplicanți eligibili, asupra oportunităților de a accesa	1	

granturi externe sau programe guvernamentale de finanțare nerambursabilă.	
Întâlniri ale Grupului de lucru mixt pentru romi	1
Monitorizarea implementării programului pilot „Fiecare copil în grădiniță” (2016 – 2017)	1

Tabel 12. Activitățile derulate de CJIS în anul 2018

Activități	Nr. respondenți (N=29)	% respondenți (N=29)
Organizarea de ședințe în cadrul Comisiei județene	28	96.55
Elaborarea și aprobarea Planurilor județene anuale privind incluziunea socială	24	82.76
Implementarea planurilor județene anuale	15	51.72
Monitorizarea realizării obiectivelor prevăzute în planurile județene	17	58.62
Întocmirea rapoartelor de monitorizare a realizării obiectivelor prevăzute în planurile județene	12	41.38
Transmiterea rapoartelor de monitorizare a planurilor județene către Comisia Națională/ MMPS	5	17.24
Elaborarea unor documente de informare cu privire la situația și evoluția stării sociale a județului	7	24.14
Alte activități ... din care:	9	31.03
Informarea instituțiilor membre ale Comisiei județene de incluziune socială, potențiali aplicanți eligibili, asupra oportunităților de a accesa granturi externe sau programe guvernamentale de finanțare nerambursabilă.	1	
Modificarea și completarea regulamentului de organizare și funcționare al comisiei	1	
Consultarea și avizarea de către membrii comisiei a Planului de acțiuni privind serviciile sociale administrate și finanțate din bugetul Consiliului Județean	5	
Consultarea și avizarea Strategiilor județene de dezvoltare a serviciilor sociale (anuale/ multi-anuale)	4	
Prezentarea spre consultarea membrilor comisiei a Planului de acțiuni al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului pentru anul 2018.	1	
Prezentarea activității desfășurate în domeniul incluziunii sociale, în anul 2018.	1	

Întâlniri ale Grupului de lucru mixt pentru romi	1
Demers pentru corelarea și interoperabilitatea bazelor de date ale instituțiilor județene cu atribuții de incluziune socială (I.S.J., A.J.O.F.M., A.J.P.I.S., Casa de Pensii). Găsirea soluției de corelare a informațiilor din bazele de date utilizate de fiecare instituție în parte, astfel încât să poată fi depistate atât numărul, cât și grupa de vârstă din care fac parte persoanele din județul nostru despre care nu există niciun fel de date. Finalitatea acestui demers a fost identificarea acestor persoane și apoi a soluțiilor pentru includerea lor în sistemul de învățământ, pe piața forței de muncă/programe de ucenicie, pe lista contribuabililor etc., precum și pentru punerea lor în legalitate cu acte de stare civilă și de identitate, după caz;	1
Vizită la Penitenciarul Bistrița pentru a analiza demersurile instituționale de implementare a "Strategiei naționale de reintegrare socială a persoanelor private de libertate 2015-2019", precum și problema reintegrării sociale a persoanelor private de libertate din prisma recunoașterii la calcularea pensiei a muncii prestate pe perioada detenției, ca vechime în muncă	1
Vizite ale Comisiei și prezentarea activității organizațiilor neguvernamentale "Fundația Inocenți" și "Centrul Creștin de Reintegrare Socială Onisim", ca exemple de bună practică din județul nostru.	1

Tabel 13. Activitățile derulate de CJIS în anul 2019

Activități	Nr. respondenți (N=32)	% respondenți (N=32)
Organizarea de ședințe în cadrul Comisiei județene	31	96.88
Elaborarea și aprobarea Planurilor județene anuale privind incluziunea socială	24	75.00
Implementarea planurilor județene anuale	16	50.00
Monitorizarea realizării obiectivelor prevăzute în planurile județene	17	53.13
Întocmirea rapoartelor de monitorizare a realizării obiectivelor prevăzute în planurile județene	14	43.75
Transmiterea rapoartelor de monitorizare a planurilor județene către Comisia Națională/ MMPS	7	21.88
Elaborarea unor documente de informare cu privire la situația și evoluția stării sociale a județului	6	18.75
Alte activități ... din care:	10	31.25

Întâlnire de lucru privitoare la proiectul Ministerul Muncii și Justiției Sociale, derulat în parteneriat cu Ministerul Educației Naționale și Ministerul Sănătății, cod SMIS 2014+	1
Informarea instituțiilor membre ale Comisiei județene de incluziune socială, potențiali aplicanți eligibili, asupra oportunităților de a accesa granturi externe sau programe guvernamentale de finanțare nerambursabilă.	1
Aprobarea regulamentului de organizare și funcționare al comisiei	3
Revizuirea/ Actualizarea componenței Comisiei județene de incluziune socială	2
Consultarea și avizarea de către membrii comisiei a Planului de acțiuni privind serviciile sociale administrate și finanțate din bugetul Consiliului Județean	6
Consultarea și avizarea Strategiilor județene de dezvoltare a serviciilor sociale (anuale/ multi-anuale)	3
Consultarea și avizarea de către membrii comisiei a Strategiei Județene privind Protecția și Promovarea Drepturilor Copilului și Adultului în dificultate 2014-2020	1
Propuneri pentru elaborarea Strategiei Naționale Destinate Cetățenilor Români De Etnie Romă pentru perioada 2021-2025	1
Fișa județului	1
Raportul anual privind marginalizarea socială	2
Consilierea echipei unității județene de suport și supervizare pentru derularea unui proiect (dezvoltarea serviciilor comunitare integrate)	1

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European

Competence makes a difference!

Project selected under the Administrative Capacity Operational Program, co-financed by European Union from the European Social Fund